

NOTA

Team auteur

f a 66 62 dossier

20220311 rvb Jaarverslag 2021 bestand

11 maart 2022 datum

Ontwerptekst Jaarverslag 2021 RVB 11 maart 2022

Samenvatting

Beste lezer

In de beleidsnota 2020-2025 verkenden en benoemden we de concrete doelstellingen en acties voor de regio die gericht zijn op de realisatie van de transitiebeschreven in de nota 'Leiedal 2035' en de ambities uit de 'Regionale ruimtelijke visie'. De concrete doelstellingen en acties voor de regio werden gebundeld in vijf transitielijnen en voor Leiedal vertaald naar de taken en rollen die we binnen onze verschillende werkdomeinen zullen opnemen. De concrete doelstellingen en acties zullen evenwel niet sectoraal maar transversaal en in samenwerking met anderen moeten gerealiseerd worden, willen we de beoogde transitie effectief bereiken. Daarvoor hebben we sterke, creatieve, innoverende, tijdelijke of permanente samenwerkingsverbanden nodig met huispartners, bovenlokale besturen, sociale partners, andere middenveldorganisaties en streekactoren.

Dit jaarverslag 2021 geeft een overzicht van de ondernomen acties om solidair, geïntegreerd en efficiënt te werken aan de duurzame en kwalitatieve maatschappelijke, territoriale en digitale ontwikkeling van onze regio. Per werkdomein geven we aan welke initiatieven Leiedal genomen heeft om de transitie te begeleiden en te realiseren.

Wout Maddens
voorzitter raad van bestuur

Filip Vanhaverbeke
algemeen directeur

1 Transitiearena's

Leiedal onderscheidt en beschrijft in [Leiedal 2035](#) vier transitiearena's:

1.1 Maatschappelijke innovatie

We spelen proactief in op een duale en veranderende maatschappij en werken participatief mee aan een netwerkmaatschappij die veeleer vanuit mens- dan systeemwaarden werkt aan een duurzaam economisch model en een transformatie gebaseerd op creatieve, circulaire en deeleconomie.

1.2 Territoriale transformatie

Schaarste zien we als een kans om onze ruimte efficiënter, slimmer, duurzamer en kwalitatiever te benutten en in te richten op grond van drie krachtlijnen: het kwalitatief ontwikkelen van het blauw-groene netwerk, het versterken van kernen en het stedelijke netwerk, en het activeren van productieve landschappen.

1.3 Digitale en technologische revolutie

De technologische en digitale revolutie biedt veel kansen en mogelijkheden in elk aspect van werken, wonen, leren en leven. Leiedal maakt de digitale revolutie toegankelijk in een complexe omgeving met slimme netwerken en investeert gericht in technologie, data, kennis en mensen om overal toegevoegde waarde te creëren.

1.4 Bestuurlijke verschuivingen

Regio's, steden en gemeenten zijn laboratorium en motor van de samenleving. De toenemende complexiteit van projecten vraagt om een andere soort (inter)bestuurlijke samenwerking en sturing, zowel lokaal als regionaal. Een sterke overheid treedt daarbij niet alleen in dialoog met de betrokkenen, ze biedt hen ook de mogelijkheden om eigen initiatieven te nemen. Inspelen op kennisdeling, creativiteit, cocreatie en coproductie zijn sleutelwoorden. Ook moet er gestreefd worden naar een efficiëntieslag in de samenwerking tussen de lokale besturen zelf. Dit alles vraagt om een andere aanpak en een vernieuwd instrumentarium.

2 5 transitielijnen

De bovenstaande vier transitiearena's vormen de basis van het beleidsplan 2020-2025. De doelstellingen, prioritaire thema's, werven en acties die we eraan koppelen om de transitie effectief te realiseren werden transversaal gebundeld tot vijf transitielijnen. De hierbij geformuleerde streefcijfers

zijn richtinggevend en af te stemmen en aan te scherpen in overleg met het Open TransitieTeam (met lokale besturen en streekpartners).

2.1 Bereikbaar en nabij

- 'Vervoer op Maat' mede uitbouwen door in te zetten op mobipunten en deelmobiliteit
- Ondersteunen van de shift van het goederenvervoer naar het water o.m. door bestaande overslagplaatsen te optimaliseren en eventueel nieuwe te creëren
- De regio grensoverschrijdend en (inter)nationaal verbinden

2.2 Leefbaar en gezond

- Ontharden en vergroenen van de leefomgeving
- Realiseren extra natuur en kleine landschapselementen
- Acties en maatregelen in de publieke ruimte die ontmoeten, sociale samenhang en inclusie faciliteren
- Werken aan een toegankelijke en betaalbare woningmarkt

2.3 Ondernemend en werkbaar

- Flexibele wervende ruimte creëren voor starters en groeiers
- Gemengde en kernversterkende projecten realiseren en/of begeleiden via de verweefcoach
- Ondernemerschap helpen transformeren naar een duurzaam economisch model gebaseerd op circulaire economie
- De technologische maturiteit van ondernemingen versterken en het lokale potentieel voor innovatie en slimmere groei benutten
- Regionale en lokale visie detailhandel helpen implementeren

2.4 Klimaatneutraal

- Het implementeren van de regionaal ruimtelijke energiestrategie en het klimaatactieplan (SECAP)
- Het energieverbruik beperken en inzetten op energie-efficiëntie o.m. via extra renovatiebegeleiding
- Duurzame energieopwekking, -distributie en -opslag
- Ontwikkelen van digitale tools, databanken en predictieve modellen i.f.v. een efficiënt en klimaatrobuust beheer

2.5 Ruimteneutraal

- De bouwshift realiseren
- Het ruimtebeslag beperken o.m. via reconversie en gestapelde ruimte om te ondernemen
- Open ruimte vrijwaren door kernversterking
- Iconische regionale sites herwaarderen

3 Werkdomeinen

3.1 Publieke projectontwikkeling

Via publieke projectontwikkeling werkt Leiedal, als verlengstuk van de gemeenten, aan de uitvoering van visies en plannen, telkens met het objectief maatschappelijke meerwaarde te creëren in overeenstemming met de transitielijnen en -objectieven. Dit via de realisatie van fysieke ruimte in combinatie met ondersteuning, begeleiding en ontzorging.

3.1.1 Fysieke ruimte

Bedrijventerreinen, woonzones en gemengde projecten

Ondanks de coronacontext, slaagde Leiedal er in om de impact ervan op de verkoopcijfers tot een absoluut minimum te beperken. De vraag naar fysieke ruimte om te ondernemen blijft hangen in een gunstige luchtstroom, waarbij het aanbod nauwelijks kan volgen. Zo noteerde Leiedal in 2021 maar liefst 25 verkopen, goed voor 7,88 ha aan ruimte om te ondernemen.

De verkopen situeerden zich voornamelijk in de nieuwe kmo-zones, waar de percelen wat kleiner zijn qua oppervlakte. Dat verklaart de lichte daling qua oppervlakte (7,88 ha in 2021 tegenover 9,3 ha in 2020). De transacties waren verdeeld over zeven bedrijventerreinen in vier van de dertien Leiedalgemeenten. Het Decautillepark in Marke (Kortrijk), staat net als in 2020 op het hoogste schavot met zeven verkochte percelen in 2021. Het scoort zelfs dubbel, want goed een jaar na de opstart van de verkoop is het Devautillepark al uitverkocht. De kmo-zone wordt op de hielen gezeten door Nelca in Lendeledede, waar straks zes nieuwe ondernemers hun nieuwe uitvalsbasis bouwen. Onder een stralende hemel werd het bedrijventerrein op 7 juli 2021 officieel ingewandeld in het gezelschap van minister Hilde Crevits. De overige verkopen situeerden zich in het Beneluxpark (Kortrijk, twee percelen), Emdeka (Bellegem-Kortrijk, twee percelen) en Groenbek (Waregem, de Spinnerij). Leiedal startte in 2021 ook de verkoop van de kmo-zone De Pluim (Zwevegem) succesvol op. Daar kochten vijf ondernemers een bedrijfsperceel. Met nog slechts 2 percelen in onderhandeling liep ook de verkoop op De Spijker in Deerlijk als een trein.

De voorraad aan fysieke ruimte om te ondernemen is eind 2021 eerder beperkt. Een overzicht daarvan vind je in de bijlages.

Leiedal wist een soortgelijk positief verhaal te schrijven bij de verkoop van bouwkavels op haar zeven lopende woonprojecten in de regio. Kopers kunnen er een woning op maat bouwen met een architect naar keuze uit een door Leiedal voorgeselecteerde architectenpool. In 2021 hielp Leiedal tien kopers aan een perceel verdeeld over vijf projecten. Voor het meest recente project Bergkapel (Lendeledede) werd in 2021 de groenaanleg uitgevoerd, wat de aantrekkingskracht duidelijk ten goede kwam. Met vijf verkochte woonkavels is Bergkapel koploper. De overige verkopen situeerden zich in de Peperstraat (Heule-Kortrijk, een lot), Elleboogstraat (Helkijn, twee loten), Losschaert (Zwevegem, een lot en een stuk restgrond) en Sneppe (Deerlijk, een lot). Het project Ter Schabbe in Anzegem werd in 2021, na overleg met de gemeente tijdelijk uit verkoop gehaald, om onder meer het sociaal statuut van deze gronden te herzien.

Momenteel heeft Leiedal nog een aanbod van 41 bouwrijpe woonkavels verspreid over de projecten Elleboogstraat in Helkijn (6), Sneppe in Deerlijk (12), Peperstraat in Heule (2), Losschaert in Zwevegem (9), Emdeka in Bellegem (1) en Bergkapel in Lendeledede (11). Zowel in Anzegem (De Voerman) als in Lendeledede (Nelca) zitten er nog twee nieuwe woonprojecten in de pijplijn.

Op het vlak van sloop- en infrastructuurwerken zijn er op diverse terreinen grote stappen gezet in 2021. De infrastructuurwerken op de kmo-zones Nelca (Lendeledede) en Decauville (Marke, Kortrijk) werden uitgevoerd door Olivier Construct uit Izegem en opgeleverd. De groenaanleg in Decauville, uitgevoerd door Steenhaut uit Deerlijk, vormt een mooie aansluiting met het Decauvillepark en het buurtgroen. De infrastructuurwerken op Bramier (Lauwe, Menen) werden zo goed als voltooid door nv Persyn uit Zwevegem. Nv Devagro uit Desselgem heeft de infrastructuurwerken voor de tweede fase (kmo-zone) op het bedrijventerrein de Pluim afgewerkt en nv Arbowar uit Waregem heeft er de omgevingsaanleg grotendeels uitgevoerd. Op De Voerman (Anzegem) heeft het deblokken van het subsidiedossier bij de Vlaamse overheid ervoor gezorgd dat de sloopwerken konden toegewezen worden aan nv Devagro uit Waregem. Tijdens de eindejaarsperiode ontvingen de buurtbewoners een nieuwsbrief met informatie over de geplande sloopwerken. Tot slot werden de werken opgestart, om het bestaande hoekgebouw (hoek Stationsstraat – Emiel Neiryckstraat) op de site Nelca in Lendeledede om te vormen tot een bedrijfsverzamelgebouw.

Voor de sites Mirakel (Waregem), Treurniet (Harelbeke) en De Voerman (Anzegem) lag de nadruk op het finaliseren van de technische uitvoeringsdossiers voor de sloop en de opvolging van de subsidiedossiers hieromtrent. Leiedal kreeg in 2021 de toezegging voor sloopsubsidies voor deze drie sites. Voor de site Mirakel in Waregem en de site De Voerman in Anzegem werden de sloopwerken intussen aanbesteed. Voor de drie projecten zette Leiedal verdere stappen voor het ontwerpen van de publieke ruimte.

Corona en slechte weersomstandigheden bemoeilijkten de voortgang van de infrastructuurwerken op het woonproject Lendeledede-Bergkapel, maar halfweg juni 2021 vond de oplevering plaats. De bouwpercelen werden netjes ingezaaid en voorzien van hagen op de perceelsgrenzen.

Het ontwerpdocument van de revitalisering van LAR-Noord is afgerond. Met de stad Kortrijk zijn gesprekken lopende in functie van de verdeling van de kosten. In 2022 zullen we nog subsidies aanvragen, met de bedoeling de eerste werken (nutsleidingen) in hetzelfde jaar nog op te starten. De uitvoeringstermijn is voorzien op 3 jaar voor de eerste fase.

3.1.2 Schaarste

De beschikbare ruimte in Zuid-West-Vlaanderen is schaars. Met de lopende reconversieprojecten op de sites Bramier (Lauwe-Menen), de Voerman (Anzegem), Mirakel (Waregem), Transfo (Zwevegem) en Treurniet (Bavikhove-Harelbeke) zet Leiedal een grote stap in haar ambitie om tegen 2030 100% van de ruimte om te ondernemen te realiseren op basis van ruimteneutraliteit.

In het kader van het Europees project Circ-NSR rond circulariteit stelde Leiedal in 2021 een multidisciplinair expertenteam aan. Het consortium TRANS-FALLOW-BC-ARCADIS-CONNECT-RASSCHAERT voert in opdracht van Leiedal onderzoek naar de mogelijkheden en beperkingen van verticale stapeling van productieactiviteiten. Voor het onderzoek is een periode van een jaar voorzien. Een eerste tussentijds rapport is inmiddels opgeleverd, het eindrapport wordt eind 2022 verwacht.

In het kader van de West-Vlaamse activeringsteams - een samenwerking tussen de POM West-Vlaanderen, Leiedal en de WVI – werden onbenutte en onderbenutte gronden en panden periodiek gescreend om na te gaan of ze via gerichte acties opnieuw op de markt kunnen worden gebracht.

3.1.3 Nieuwe typologieën

Leiedal realiseert haar ambities zowel via eigen realisaties als via samenwerkingsverbanden met de private sector en andere spelers.

Transfo in Zwevegem

Het Nieuw Transfogebouw op de site Transfo in Zwevegem werd verder ingericht tot een hub voor (creatieve) bedrijven. 2021 was het jaar voor de afwerking van het gebouw. Leiedal werkte ook het ontwerpdocument en de omgevingsvergunningsaanvraag voor de parking voor (onder meer) de toekomstige gebruikers van het Nieuw Transfogebouw af. In 2021 startte Leiedal met de verhuur van een gerenoveerde loods op de site Tranfo aan de Circusbrouwerij, die er een brouwzaal en degustatieruimte in onderbracht.

Rijselsestraat Kortrijk

Leiedal zet met het project Rijselsestraat in op kernversterking door de verweving van ruimte om te ondernemen en andere stedelijke functies in de binnenstad van Kortrijk, vlakbij de Grote Markt. Leiedal wil een pps-procedure opstarten om werkateliers en kantoren te creëren in dit multifunctioneel, binnenstedelijk project. Om de markt in dit kader te consulteren werd in 2021 gestart met de opmaak van een opdrachtdocument. Midden 2021 werden onderhandelingen opgestart om bijkomende aanpalende percelen, gelegen in de Persijnstraat en aan de Graanmarkt, te verwerven om zodoende te komen tot 1 aaneengesloten projectzone van ongeveer 3.000 m² (i.p.v. de oorspronkelijke 1.500 m²).

In afwachting van de realisatie van het project, worden in het kader van de samenwerking tussen Leiedal en Hangar K het voormalig Textielhuis en het hoekpand K-orner tijdelijk ter beschikking gesteld aan Hangar K om starters en jonge groeiers een duwtje in de rug te geven.

Pps Peperstraat in Heule (Kortrijk)

Nadat Think Urban eind 2020 de omgevingsvergunning voor fase 1 (zone B en C) van het pps-project Peperstraat bekam, heeft Leiedal in 2021 de gronden van de stad Kortrijk in het kader van de pps (zone C) aangekocht met het oog op de verdere opvolging van de realisatie en commercialisatie. Op 8 juni 2021 werd ook de notariële opstalakte tussen Think Urban en Leiedal verleden voor de terbeschikkingstelling van de projectgronden aan de private ontwikkelaar. Op 30 juni 2021 organiseerden Leiedal en Think Urban een gezamenlijke infoavond voor de eigenaars en de ruime buurt en werd ook het participatietraject met de buurtbewoners voor de aanleg van het park opgestart. De verkregen input is vertaald in eerste ontwerpplannen die in 2022, in overleg met de stad Kortrijk, zullen gefinaliseerd worden met oog op realisatie. In oktober werden de plannen voor de volgende fase, zone E, een eerste keer met Leiedal besproken. Eind 2021 werden de werken voor de bouw van de koopwoningen en appartementen op zone C, meer bepaald ter hoogte van de Zwarte Reke, aangevat door Think Urban.

Pps Decaerville in Marke (Kortrijk)

Op 2 juli 2021 werd een pps-overeenkomst tussen Leiedal en Groep Huyzentruyt (GH) uit Beveren-Leie (Waregem) afgesloten voor de ontwikkeling van de kop van de kmo-zone Decaerville. Met Confluence realiseert ze er een gemengd project met ruimte om te ondernemen, woningen en ondersteunende diensten. Om ruim draagvlak te creëren, organiseerden GH en Leiedal in het OC in Marke een event om de ruime buurt te informeren over de plannen en de timing van project. Op 4 november volgde een eerste commercieel event met het oog op de commercialisatie van de buurtondersteunende functies binnen het project.

Pps Nelca en Bergkapel in Lendeledede

Voor de realisatie van woonprojecten op respectievelijk Nelca (langs de Stationstraat) en Bergkapel bereidde Leiedal in 2021 de pps-procedure voor.

Voormalige jongensschool in Geluwe (Wervik)

De stad Wervik besliste in 2021 om de voormalige jongensschool in Geluwe aan Leiedal te verkopen. De herontwikkeling zal gebeuren binnen de krijtlijnen die Leiedal in het voorjaar van 2021 heeft uitgetekend samen met architect Paul Vermeulen, de stad en een vertegenwoordiging van Geluwanaren. In het voorkeurscenario gaan we voor het principe van 'samen bouwen'. Dat betekent dat een groep van gezinnen de voormalige school tot een besloten woonerf omvormt.

La Diligence in Helkijn (Spiere-Helkijn)

Leiedal verkende in 2021 een nieuwe invulling voor La Diligence in Spiere-Helkijn als dorpspunt. Hiervoor werd aangesloten bij een begeleidingstraject van Vlaanderen omtrent dorpspunten. Een eerste ontwerp oefening werd gemaakt en communicatie met de buurt werd georganiseerd. In augustus vond een opendeurdag plaats om input van dorpsbewoners, ondernemers en andere stakeholders te krijgen. Dit resulteert wellicht in een tijdelijke invulling als 'buurderij'.

3.1.4 Industrie 4.0

Leiedal werkt methodieken uit om lokale besturen en bedrijven te begeleiden bij de op til zijnde transitie. Zo moeten woonontwikkelingen in de toekomst gasloos zijn. Het project de Voerman in Anzegem omvat niet alleen een kmo-zone, maar ook een 30-tal woningen. Binnen het subsidieproject LECSEA wordt onderzocht op welke manier dit project gasloos kan ontwikkeld worden. Een aanwezige drinkwaterleiding richting Waregem blijkt een opportuniteit te zijn om warmte af te nemen in functie van een lokaal warmtenet. De verdere ontwikkeling wordt voorbereid om de nodige werken in 2023 te kunnen uitvoeren.

3.1.5 Multimodaliteit en watergebonden bedrijvigheid

Het ENES-traject (Economisch Netwerk Seine-Schelde) werd in 2021 opgevolgd vanuit het strategisch project Contrei. Het betreft een initiatief van De Vlaamse Waterweg. Het werkingsgebied van ENES omvat enerzijds de noord-zuidverbinding van het Seine-Scheldeproject en anderzijds de aansluiting met de Vlaamse havens en het waterwegennetwerk in Frankrijk en Wallonië. Het strekt zich grosso modo uit over de provincies Oost- en West-Vlaanderen.

In samenwerking met andere partners onderzocht Leiedal in 2021 de haalbaarheid van de uitbreiding van de spoorwegterminal op de LAR. Door de grote financiële impact en de complexe

randvoorwaarden voor het verkrijgen van de noodzakelijke verhoogde subsidies (aanmelding noodzakelijk bij de Europese Commissie) is dit onderzoek nog niet afgerond.

Leiedal biedt sinds 2021 aan kmo's een begeleidingstraject aan rond duurzame mobiliteit in het woon-werkverkeer. Dit begeleiden, adviseren en ontzorgen kadert binnen het parkmanagement 2.0 met ondersteuning van de mobiliteitscoach en gebeurt door middel van doelgerichte acties, op basis van de analyse van de bestaande toestand. Het sensibiliseren en informeren van zowel werkgever als werknemer staat daarbij centraal. Leiedal startte in 2021 vijf pilootprojecten op.

In 2021 werden de aanpassingswerken aan de luchthaveninfrastructuur van de Internationale Luchthaven Kortrijk-Wevelgem verdergezet. Ook heeft de nv ILKW de procedure gelanceerd om een private partner te vinden voor de commerciële uitbating van de luchthaven vanaf eind 2023. De procedure verloopt in twee fasen, een selectiefase en een beoordelingsfase. Eind oktober ontving de luchthaven vier kandidaturen, waarvan er drie werden weerhouden met het oog op de indiening van een offerte op basis van een bestek, dat begin 2022 moet gefinaliseerd zijn.

In het kader van het regeerakkoord 2019-2024 heeft de Vlaamse regering aan Ecorys de opdracht gegeven om een langetermijnvisie uit te werken inzake de ontwikkeling van de luchtvaart de komende decennia, waarbij gestreefd wordt naar een balans tussen de maatschappelijke behoefte aan luchtvaart, duurzaamheid, leefbaarheid, veiligheid, innovatie en een vitale economie. Om deze visievorming te begeleiden werden voor elk van de drie Vlaamse regionale luchthavens een "Local Community" samengesteld en overkoepelend een "Vlaamse Community". Leiedal is lid van beide communities, die twee keer samen kwamen in 2021.

Op vraag van de nv ILKW en met het oog op een eventuele terbeschikkingstelling van de achterliggende gronden aan de luchthaven en de realisatie van een bijkomende ontsluiting van de luchthaven, besliste de raad van bestuur van Leiedal in 2020 om een perceel bestaande uit gronden en een gebouw, gelegen aan de Kortrijkstraat 381, aan te kopen. In de loop van 2021 werd de aankoop notarieel verleden, hebben Leiedal en de nv een eerste keer samen gezeten om de contouren van de gronden, die tegen marktconforme voorwaarden aan de luchthaven zouden kunnen ter beschikking gesteld worden, vast te leggen. In functie van deze bespreking heeft Leiedal het perceel opgesplitst aan de hand van een omheining, met het oog op verhuring van het deel gelegen aan de Kortrijkstraat.

3.1.6 Kernversterking en kleinhandel

Binnen het strategisch project Contrei werkte Leiedal in 2021 in overleg met verschillende betrokken partners een ruimtelijke regionale strategie detailhandel uit. De strategie bevat onder meer een toolbox voor kwaliteitsverbetering van bestaande sites aan de hand van ontwerpend onderzoek. Daarnaast werden ook de instrumenten onderzocht. Deze instrumenten moeten handvaten aanreiken aan lokale besturen in het uitvoeren van een toekomstig beleidskader rond detailhandel. In 2022 wordt de regionale strategie ter goedkeuring voorgelegd aan de colleges van burgemeester en schepenen. Daarnaast zal Leiedal ook aanbevelingen formuleren naar de bovenlokale besturen. Tenslotte zal een regionale stuurgroep detailhandel worden opgezet om gezamenlijk opportuniteiten en knelpunten met betrekking tot de implementatie van de regionale strategie detailhandel aan te pakken.

In het kader van het project KI:SS begeleidde Leiedal de gemeenten Avelgem, Harelbeke, Kuurne en Wevelgem bij de opstart van lokale ruimtelijk-economische detailhandelsplannen. Daarnaast werkte

Leiedal binnen KI:SS samen met Designregio Kortrijk en de Designers in Residence rond het 'Territorial lab', een experimentele benadering om levendige kernen te creëren.

De verweefcoach volgde in 2021 actief een aantal lokale verwevingprojecten op en ontwikkelde een regionale verweeftoets.

3.1.7 Maatschappelijk ondernemerschap

Leiedal nam in 2021 actief deel aan het Regionaal Overlegplatform Sociale Economie (ROSE). Daarnaast werkte Leiedal samen met W13 binnen het project 'CICO HUB' (ESF-programma). CICO staat voor circulaire cocreatiehub. Deze bundelt de krachten in een vijfvoudig helix-samenwerkingsverband met Designregio Kortrijk, Voka West-Vlaanderen, Intercommunale Leiedal, W13, Howest en maatwerkbedrijven. Het doel is om reststromen van de maakindustrie te identificeren en te exploreren, om daarna in cocreatie tussen de maakindustrie, de maatwerkbedrijven, designstudenten en professionele ontwerpers tot nieuwe producten en businessmodellen te komen die een win-win opleveren voor de maatwerkbedrijven (bijkomende werkgelegenheid) en de maakindustrie (economische valorisatie van reststromen). Samenwerken met actoren met verschillende achtergronden en met diverse competenties bracht vaak verrassende ideeën aan het licht. In 2021 werden drie bedrijven (en hun reststromen) geselecteerd. De koppeling werd gemaakt met drie designers die in 2022 samen met studenten van Howest het potentieel verkennen om nieuwe producten te vervaardigen uit de reststromen.

3.1.8 Begeleiden en ontzorgen

Leiedal verkoopt niet alleen bedrijventerreinen, de intercommunale zette in 2021 nog meer in op trajectbegeleiding van de ondernemer in zijn zoektocht naar ruimte om te ondernemen. Het betekent vaak een spel van matchmaking tussen vraag en aanbod om oplossingen te bieden, zowel binnen als buiten de eigen vastgoedportefeuille. Als de ruimte voor de ondernemer eenmaal is gevonden, probeert Leiedal de koper in strategische dossiers te ontzorgen in zijn investeringsbeslissing en bouwtraject. Externe begeleiding wordt dan soms ingezet, zowel voor het ontwerpmatige aspect als voor de procesflow.

De verweefcoach van Leiedal speelde in 2021 ook een belangrijke rol, vanuit het gegeven dat de regio gekenmerkt wordt door een verwevenheid van wonen en werken en vanuit de ambitie om steeds meer in te zetten op reconversieprojecten en ondernemen in de kern. De verweefcoach (ondersteund vanuit het Vlaams Agentschap Innoveren en Ondernemen) faciliteert een actief verwevingsbeleid en werkt verder op de resultaten van het project Kameleon om zowel intergemeentelijk als lokaal bedrijven te begeleiden in hun zoektocht naar fysieke ruimte. In 2021 kreeg dit verhaal een digitale en datagedreven component met het project LocusFocus waarbij data deze zoektocht verder verfijnen.

Leiedal faciliteert en ondersteunt diverse bedrijventerreinverenigingen in Zuid-West-Vlaanderen. Ze hebben allemaal tot doel de bedrijven te groeperen en gestructureerd onderling overleg te plegen, duurzame samenwerking te realiseren en gezamenlijke initiatieven te nemen. Zowel voor de gemeentebesturen als voor Leiedal betekent zo'n gemeenschappelijk aanspreekpunt een duidelijke meerwaarde. Daarom is de oprichting van een bedrijventerreinvereniging, mits ze wordt gedragen bij de plaatselijke bedrijven, sinds 2018 opgenomen in de verkoopvoorwaarden van de nieuwe

bedrijventerreinen. In 2021 werd zowel op Groenbek (Waregem) als op De Pluim (Zwevegem) een bedrijventerreinvereniging opgericht.

Sinds 2017 begeleidt Leiedal het regionaal netwerk van bedrijventerreinverenigingen. Door nauwer samen te werken, worden schaalvoordelen gerealiseerd op het gebied van groepsaankopen, infosessies en opleidingen. Het systematisch overleg met de parkmanagers leidde tot de aanpak van meer thema's en problematieken, en de creatie van een ruimer activiteitenaanbod voor de regio. Deze samenwerking biedt tenslotte ook de kans om de uitbouw van het parkmanagement 2.0 op grotere schaal verder te zetten, o.a. met begeleidingstrajecten en ontzorging rond energie, renovatie en duurzaam bouwen, mobiliteit, gezondheid van de werknemers, ...

3.1.9 Beheer en exploitatie

De prospectie van Leiedal focuste ook in 2021 op de verwerving van bijzondere panden en bouwblokken in stads- en dorpskernen, om via publiek-private samenwerking een gemengd aanbod van wonen, werken en handel te creëren. Het beheer van dergelijke complexe, multifunctionele locaties vergt een specifieke vorm van management. Naast het "klassieke" parkmanagement op de bedrijventerreinen zorgde Leiedal in 2021 dan ook voor een verdere uitbouw van sitemanagement voor sites zoals Transfo in Zwevegem, het Vlaspark in Kuurne, het oud zwembad in Spiere-Helkijn... Dit behelst zowel inhoudelijke exploitatie als facilitaire taken. De sitemanager fungeerde daarbij als de spreekbuis tussen en met gebruikers, buurtbewoners en de lokale besturen. In dat kader zorgde Leiedal ook voor kennisopbouw en ervaringsgericht leren rond tijdelijke invulling en de realisatie van pop-ups met o.a. oud zwembad Spiere-Helkijn, La Diligence Helkijn en Vlaspark als cases om op termijn als 'dienst' te kunnen aanbieden aan de lokale besturen.

3.1.10 Prospectie en aankopen

COVID-19 maakte het niet altijd eenvoudig om verwervingsgesprekken te voeren voor de aankoop van gronden, maar toch kon Leiedal in 2021 een aantal aankooponderhandelingen afronden. Zo verwierf Leiedal in de uitbreiding van het Beneluxpark (Kortrijk) een laatste eigendom. De stad Kortrijk werkt er aan een nieuw bestemmingsplan voor het gebied ten zuiden van Beneluxpark. Dit plan wil de onbebouwde gronden tussen het Beneluxpark en de Elleboogstraat, oorspronkelijk bestemd voor handel en diensten, een nieuwe bestemming geven, meer inzetten op open ruimte en tegelijk het multifunctionele karakter van deze omgeving versterken. In de toekomst hoopt men er een golfschool te realiseren, een combinatie van open ruimte en een recreatieve functie. Leiedal voerde in 2021 een haalbaarheidsonderzoek naar de herinrichting van de site Malysse in Bissegem. Leiedal wil de site omvormen tot een kleinschalig kmo-park. Het onderzoek resulteerde eind 2021 in een verkoopsovereenkomst tussen eigenaar Malysse en Leiedal. Leiedal kocht in 2021 ook een deel projectgrond aan de Peperstraat in Heule van de stad Kortrijk, met oog op een vlottere realisatie/verkoop van het geplande pps-project met private partner Think Urban. Tot slot voerde Leiedal in 2021 onderhandelingen om het bestaande projectgebied aan de Rijselsestraat verder uit te breiden.

In 2021 startte Leiedal de onteigeningsprocedure op voor het verwerven van de laatste eigendommen in functie van de uitbreiding van Evolis op het grondgebied van Harelbeke. Nog in Harelbeke verwierf Leiedal vier eigendommen in het bestaande appartementsgebouw langs de Leiestraat (bekend als Centrum I). Een deel van het flatgebouw en heel wat winkelpanden in de plint staan leeg. De stad wil

Centrum I graag (her)ontwikkelen en op een kwalitatieve manier integreren in de 'Nieuwe Markt'. Leiedal ondersteunt dit via projectregie.

Voor de kmo-zone Knokke in Zwevegem kon een akkoord met de eigenaars bekomen worden voor de verwerving van het sluitstuk in de herontwikkeling.

In Waregem kocht Leiedal, in afwachting van een gerechtelijke uitspraak in het dossier Sofitex, de naastliggende site Pol-Mar-Plast aan. Eerste gesprekken met betrekking tot de mogelijke aankoop van de site Blauwpoort werden opgestart na een gunstige uitspraak door de Raad van State.

Om haar visie rond kernversterking nog daadkrachtiger te maken, zette Leiedal in 2021 de zoektocht verder naar strategische sites en centraal gelegen panden om gemengde woon-werk-projecten en voorbeeldprojecten op vlak van klimaatneutraliteit te realiseren. Deze dienen dan als hefboom voor projectregie. Een voorbeeld hiervan is het inbreidingsproject aan de Driesstraat in Avelgem, met het oog op de realisatie van een klimaatneutraal woonpark. Leiedal startte de verwervingsonderhandelingen met de eerste grondeigenaars op, wat in 2021 resulteerde in de eerste aankoop van een pand.

3.2 Ruimte en Leefomgeving

Leiedal staat voor deskundigheid op het vlak van ruimte en leefomgeving. Dat geldt zowel voor planvorming als voor dossiers die om een langetermijnvisie, gedegen terreinkennis en continuïteit vragen. Leiedal verstevigde in 2021 het partnerschap met lokale besturen, werkte grens- en sectoroverschrijdend en vertaalde visies en plannen op het terrein. Binnen dat partnerschap met de lokale besturen en tal van anderen maakte Leiedal in 2021 werk van de verdere uitwerking van de regionale ruimtelijke visies, waarbij veel aandacht ging naar de dynamiek van het ondernemen, doordacht ruimtegebruik, kernversterking, hernieuwbare energie, ontharding, biodiversiteit, klimaatneutraliteit, duurzame mobiliteit en de uitbouw van het blauw-groene netwerk. Dat gebeurde zowel via regionale strategieën als via lokale plannen en projecten.

3.2.1 Geïntegreerd en gebiedsgericht

In 2021 werd gefocust op:

- intergemeentelijke en regionale visievorming en projecten
- lokale visievorming en planning

INTERGEMEENTELIJKE EN REGIONALE VISIEVORMING EN PROJECTEN

Intergemeentelijk ruimtelijk beleidsplan

In 2021 rondde Leiedal het pilootproject intergemeentelijk ruimtelijk beleidsplan in het kader van de oproep pilootprojecten Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) af. In dit project onderzocht Leiedal hoe de regiovisie verder kon verankerd worden. Dit resulteerde in een model van intergemeentelijke beleidsplanning. Op die manier blijft de ruimtelijke transformatie bekeken vanuit de regionale bril, maar is er ook ruimte voor de specifieke lokale situatie binnen iedere gemeente. Zo kan een lokaal bestuur ook haar eigen tempo binnen de ruimtelijke beleidsplanning bepalen. De regiovisie werd vertaald naar een intergemeentelijke strategische visie die door alle steden en gemeenten uit de regio zal worden gebruikt als basis voor hun eigen gemeentelijk ruimtelijk beleidsplan.

Strategisch project Contrei, samenwerken aan een regio in transitie

Het strategisch project Contrei of de 'geïntegreerde gebiedsontwikkeling voor de regio van Leie en Schelde' kadert binnen de tiende oproep van de Vlaamse overheid naar strategische projecten. Gedurende het driejarige traject wil Leiedal in nauw overleg met de Vlaamse overheid en de provincie West-Vlaanderen de geïntegreerde gebiedsontwikkeling operationaliseren door zowel in te zetten op inhoud als op procesvoering. Concreet omvatten de werkzaamheden van het projectteam de opvolging, ondersteuning en uitwerking van de lopende regionale acties met doorstart die zijn opgenomen in de interbestuurlijke samenwerkingsovereenkomst (www.leiedal.be/interbestuurlijkesamenwerking):

ENES, activerings- en herstructureringsstrategie voor (watergebonden) bedrijvigheid in de regio

Leiedal volgde in 2021 de oprichting van een Economisch Netwerk Seine-Schelde (ENES) mee op in het kader van het strategisch project Contrei. De Vlaamse Waterweg werkt in samenwerking met vele partners aan een strategie om (watergebonden) bedrijfssites te activeren en te herstructureren en om een bijkomend aanbod te integreren. Alle partijen hebben daar in de zomer een intentieverklaring voor goedgekeurd waarin het doel en de werking van het traject zijn bepaald. Ook Leiedal zal zich

engageren binnen ENES. Op korte termijn wordt de optimalisatie van het bestaande aanbod beoogd. De ruimere ambitie is een algemene herstructurering van watergebonden bedrijvigheid langs de Leie, het kanaal Roeselare-Leie, het kanaal Bossuit-Kortrijk en de Schelde. Dit gebeurt onder meer door infrastructurele of economische knelpunten en bottlenecks weg te werken, het opzetten van een informatie- en uitwisselingsplatform voor de voorbereiding en realisatie van het Seine-Scheldeproject in onze regio, het optimaliseren van watergebonden bedrijventerreinen binnen het werkingsgebied van ENES (hiervoor werd reeds een tool ontwikkeld) en het stimuleren en ondersteunen van initiatieven rond watergebonden transport en innovatie. De partners willen ook werk maken van het capteren van allerlei opportuniteiten, signalen en ontwikkelingen uit de bedrijfswereld.

Onderzoek en visievorming kleinhandel in de regio en omgeving

Voor de uitwerking van de krachtlijn 'versterken van kernen en stedelijk netwerk' in de regiovisie gaat Leiedal voor een kernversterkend handelsbeleid met het oog op het creëren van een kleiner maar kwalitatiever aanbod. In 2019 analyseerde Leiedal de bestaande toestand met betrekking tot detailhandel grondig en benoemde ze daarbij ook de trends. Dit heeft in 2020 geleid tot een aanzet van algemene aanbevelingen en concrete bouwstenen, die vervolgens in 2021 werd uitgewerkt tot een aanzet van regionale strategie detailhandel voor Zuid-West-Vlaanderen. Op basis van voortschrijdend onderzoek en overleg werd vervolgens beslist om verder te werken op 3 sporen:

- De opmaak van een regionale kaart detailhandel: In het voorjaar 2021 werd de regionale strategie vertaald in een regionale kaart. Hierbij werden de bouwstenen concreet toegepast op de regio Zuid-West-Vlaanderen.
- Onderzoek naar de kwaliteitsverbetering van kleinhandelslinten: Aan de hand van ontwerpend onderzoek werd bekeken hoe de ruimtelijke kwaliteit van detailhandelszones kan worden geoptimaliseerd. Dit resulteerde in een lijst van ruimtelijke kwaliteitsprincipes voor zowel individuele handelspanden en handelsclusters.
- Ondersteuning bij detailhandelsbeleid van gemeenten: Er werd in 2021 aan verschillende lokale besturen ondersteuning geboden bij het adviseren van concrete dossiers in overleg met OC West.

Vervoerregio Zuid-West-Vlaanderen

In 2021 werd binnen de vervoerregio volop gewerkt aan de opmaak van een regionaal mobiliteitsplan. De focus lag enerzijds op het operationaliseren van het eerder goedgekeurde regionale openbaarvervoerplan. Daartoe werd het netwerk van Hoppinpunten - als belangrijke knooppunten binnen het vervoer op maat – verder uitgewerkt. Hierbij bracht Leiedal zowel de ervaringen met deelmobiliteit uit het SHARE-North-project (Interreg NSR) in, als de kennis rond tijdelijke mobipunt-infrastructuur, gegenereerd in het TRIPOD II (Interreg Fra-Wall-Vla).

Anderzijds werd binnen de vervoerregio gewerkt aan de mobiliteitsvisie voor de toekomst. Daarbij werd nauw afgestemd met de doelstellingen en ambities zoals die geformuleerd zijn in verschillende regionale visies en projecten zoals Contrei, de onthardingsstrategie ...

Gewestelijk RUP K-R8, inclusief ontwerpend onderzoek in functie van het ruimtelijke ontwikkelingskader voor Hoog Kortrijk

Het GRUP K-R8 beoogt het verbeteren van de leefbaarheid van de omgeving van Hoog Kortrijk en Kortrijk-Oost. Voor deze centrale plandoelstelling is een geïntegreerde aanpak noodzakelijk: infrastructuur, mobiliteit en ruimtelijke ontwikkelingen dienen op elkaar te worden afgestemd. Departement Omgeving is opdrachthouder voor de opmaak van het GRUP K-R8 en de coördinator van het strategisch project Contrei (Leiedal) maakt deel uit van het (kern)planteam.

In het voorjaar van 2021 werd de verfijnde startnota afgewerkt en werd het document ruim gecommuniceerd en toegelicht aan betrokken burgers, bedrijven, organisaties en adviserende besturen tijdens de publieke inspraakperiode. Vanuit het strategisch project Contrei gaf Leiedal mee input tijdens de overlegmomenten en ondersteuning bij de update van de website, de verspreiding van nieuwsbrieven, het opzetten van een wandeling doorheen het projectgebied aan de hand van zowel een fysieke als een digitale informatieve wandelkaart, socialemediaberichten ... In het najaar verwerkte het (kern)planteam alle reacties tot een antwoordnota, die bij de scopingnota zal worden gevoegd. De oplevering van de scopingnota wordt verwacht in maart 2022.

Leiedal bood zich ook aan als centraal verdeel- en inzamelpunt voor de luchtkwaliteitsmetingen die gedurende 15 maanden worden opgezet in kader van het GRUP K-R8. De tweewekelijkse metingen gingen van start in november 2021.

Er werden ook belangrijke stappen gezet voor de opmaak van een masterplan voor Hoog Kortrijk, dat deel uitmaakt van het plangebied van het GRUP K-R8. Met dit plan wil de stad Kortrijk een robuust kader met ruimtelijke principes garanderen om zo ruimtelijke ontwikkelingen op Hoog Kortrijk op een strategische manier te kunnen (bij)sturen. Het ruimtelijk ontwikkelingskader gaat uit van vier ambities, met name: inzetten op multimodale ontsluiting, slim en kwalitatief verdichten, uitwerken van een robuuste groene drager en het geïntegreerd aanpakken van de weginfrastructuur. De bedoeling is om deze ambities geïntegreerd aan te pakken om zo de ontwikkelingspotenties van de verschillende deelzones op Hoog Kortrijk te bepalen. Gezien het belang van afstemming met het GRUP K-R8, werkte de stad Kortrijk hiervoor nauw samen met de projectcoördinator van het strategisch project (Leiedal).

Complex project voor de opwaardering van het Kanaal Bossuit-Kortrijk

Het complex project 'Opwaardering en/of aanpassing van het Kanaal Bossuit-Kortrijk voor schepen klasse Va' moeten gezien worden binnen het Seine-Scheldeproject dat de realisatie beoogt van een binnenvaartverbinding op groot gabarit tussen het Seine- en het Scheldebekken. De projectdoelstellingen zijn de verruiming van het kanaal over de volledige lengte, de aansluiting op de Leie in Kortrijk, de bouw van een nieuwe sluis en de ontwikkeling van een regionaal overslagcentrum. Daarnaast onderzoekt het complex project KBK ook de bijkomende potenties voor watergebonden bedrijvigheid langs het kanaal.

De Vlaamse Waterweg trekt dit project. Conform het procesverloop van complexe projecten zijn ook een ambtelijke werkgroep en een stuurgroep actief. Leiedal en de projectcoördinator van het strategisch project Contrei zijn betrokken in beide overlegplatformen.

Eind 2020 werd de onderzoeksfase van het project afgerond, met de oplevering van 29 onderzoeksrapporten en de synthesesnota opgeleverd. Zowel Leiedal als het projectteam Contrei volgden de onderzoeksfase nauwgezet op. Ze ondersteunden de lokale besturen bij de uitwerking van een gedragen regionaal standpunt via goedkeuring op de Conferentie van Burgemeesters en de

RegioRaad. Op basis van de onderzoeksresultaten en breed overleg werd in het voorjaar 2021 een voorstel van voorkeursoplossing uitgewerkt. Dit voorstel werd formeel opgenomen in het zogenaamde 'voorontwerp voorkeursbesluit'. Op 19 maart 2021 nam de Vlaamse Regering akte van het ontwerp geïntegreerd onderzoek en het voorontwerp voorkeursbesluit. Hiermee werd de formele procedure opgestart, namelijk de adviesvraag aan alle adviserende instanties op Vlaams, provinciaal en lokaal niveau.

Gebiedsgerichte uitwerking van de regionale ontwikkelingspool omgeving luchthaven Kortrijk-Wevelgem

De omgeving van de Internationale Luchthaven Kortrijk-Wevelgem is een van de vijf regionale ontwikkelingspolen in de regiovisie. De toekomstige potenties werden in 2021 ruimtelijk vertaald op basis van ontwerpend onderzoek door het ontwerpteam Blauwdruk/LAMA, aangesteld door het Departement Omgeving. Het departement wil met een inspiratiedocument een constructieve dialoog tot stand brengen tussen de diverse actoren, om zo te komen tot een gedragen toekomstvisie voor het gebied.

Geïntegreerde aanpak Leievallei

In 2021 stonden binnen de geïntegreerde aanpak van de Leievallei vooral het Rivierherstel en de Gebiedsdeal Blue Deal centraal. Voor wat het Rivierherstel Leievallei betreft zorgde een beslissing van de Vlaamse Regering voor een vernieuwde dynamiek: er zal door de bevoegde instanties (Agentschap Natuur en Bos, De Vlaamse Landmaatschappij, De Vlaamse Waterweg, Departement Omgeving) en met medewerking van een intendant actief gewerkt worden aan de versnelde realisatie van de beoogde 500 ha natte terrestrische natuur in 15 deelgebieden. Beide gouverneurs van West- en Oost-Vlaanderen werden als intendant aangesteld. Om de nodige bestemmingswijzigingen door te voeren wordt de opmaak het Gewestelijk RUP Bavikhove-Deinze opgestart. In het najaar van 2021 vonden de eerste overlegmomenten hierover plaats. Ook Leiedal en de coördinator van het strategisch project Contrei zijn hierbij betrokken via het actorenoverleg.

De Leievallei Wervik-Deinze strekt zich uit over twee provincies en omvat meer gemeenten dan deze vertegenwoordigd in het Interbestuurlijk Overleg (IBO) Zuid-West-Vlaanderen, waardoor een verruimde beleidsgroep al langer werd overwogen. De oefening om deze piste vorm te geven vertaalde zich in een traject dat mikt op een kandidaatstelling in het kader van de 'Gebiedsdeal Blue Deal' van het Departement Omgeving. Daarom werd in 2021 gewerkt aan de oprichting van een gebiedscoalitie die zich op korte termijn kandidaat kan stellen voor deze opportuniteit, en die mogelijk op langere termijn meer structureel kan samenwerken rond een geïntegreerd programma voor de Leievallei. De Vlaamse overheid, de provincies West- en Oost-Vlaanderen, de intercommunales Leiedal, WVI en Veneco en de betrokken lokale besturen werkten samen aan deze oefening. Intercommunale Leiedal heeft een voorstel van samenwerkingsprotocol opgemaakt dat werd toegelicht en voorgelegd aan de betrokken gemeenten en provincies.

Interbestuurlijk Overleg (IBO) Zuid-West-Vlaanderen

De werking van het projectteam Contrei kadert binnen de interbestuurlijke overlegstructuur die is opgezet met het oog op coördinatie en onderlinge afstemming tussen de regionale acties. De nadruk ligt op:

- een geïntegreerde benadering in plaats van een sectorale;
- een verbindende houding tussen lokale en bovenlokale besturen;
- kwaliteit in plaats van kwantiteit.

Het interbestuurlijk overleg Zuid-West-Vlaanderen bestaat uit de betrokken besturen op lokaal, provinciaal en Vlaams niveau. Het overleg staat in voor de bestuurlijke (politieke), beleidsmatige afstemming van de regionale acties en bereidt de (inter)bestuurlijke besluitvorming voor. De voorbereiding van het IBO wordt opgenomen door het projectteam Contrei. Dit team bestaat uit vertegenwoordigers van het Departement Omgeving, de Provincie West-Vlaanderen (dienst Ruimtelijke planning en gebiedswerking) en de projectcoördinatie Contrei. Het team bewaakt de stand van zaken en de vooruitgang van de verschillende acties binnen het strategisch project Contrei.

In 2021 kwam het IBO twee maal samen. In maart was het momentum om de lopende processen van het complex project Kanaal Bossuit-Kortrijk en het GRUP K-R8 beleidsmatig af te stemmen. Beide projecten bevonden zich in de afrondingsfase van een specifieke stap binnen het proces. Bovendien is er ook overlap tussen beide plangebieden. De resultaten van het ontwerpend onderzoek met betrekking tot de regionale ontwikkelingspool luchthaven Kortrijk-Wevelgem werden voorgelegd en het plan van aanpak voor de volgende stappen werd afgestemd op het IBO in december 2021.

Projectvoorstel strategisch project Scheldebekken

Leiedal diende in 2021 een voorstel voor een nieuw strategisch project 'Scheldebekken' in na afstemming met hogere besturen, Natuurpunt en de betrokken lokale besturen. Het project focust op de realisatie van reeds bestemde natuur in de Scheldevallei en een verwevenheid van landbouw en natuur in het uitgebreidere Scheldebekken, tot aan de heuvelkam van het interfluvium. Het projectgebied omvat delen van Kortrijk, Zwevegem, Avelgem, Anzegem en Spiere-Helkijn.

Regionale onthardingsstrategie

De voorbije jaren kon Leiedal met steun van de Vlaamse overheid werken aan het strategisch project ZeroRegio, met als doel de regio ruimtelijk aan te passen aan de gevolgen van de klimaatverandering en de eigen bijdrage tot de klimaatverandering tot nul te herleiden. In dat kader werd de regionale onthardingsstrategie opgemaakt om de doelstellingen uit het beleidsplan te actualiseren en te realiseren. Om tegen 2040 onder het Vlaamse gemiddelde te zakken, zal er in Zuid-West-Vlaanderen ongeveer 550 ha onthard moeten worden (18 m² per inwoner).

In de regionale onthardingsstrategie deelde Leiedal de regio op in zes typegebieden. De analyses en strategieën werden telkens geïllustreerd met een aantal goede praktijkvoorbeelden en ontwerpend onderzoek. Via GIS-analyse werd het potentieel voor ontharding per typegebied zo veel mogelijk berekend en in kaart gebracht.

De onthardingsstrategie werd in 2021 afgerond, op verschillende overlegfora toegelicht en door nagenoeg alle lokale besturen goedgekeurd. Ook vanuit de Vlaamse overheid, andere regio's, kabinetten, pilootprojecten, ... ontstond er bijzonder veel interesse voor deze regionale strategie. Gewapend met deze strategie zal Leiedal samen met haar partners actief zoeken naar middelen en subsidies om tot uitvoering op het terrein over te kunnen gaan. Ook in de eigen projecten past Leiedal deze strategie toe.

Bouwshift

Leiedal startte in 2021 met het kortlopende pilootproject BRV 'Bouwshift', gesubsidieerd door het Departement Omgeving. Hierbinnen werd een regionale strategie uitgewerkt rond ruimtebeslag (risico) en kansen tot verdichting. Tegelijk werd de ruimtemonitor wonen van 2014 geactualiseerd. Ten slotte onderzocht Leiedal een aantal pilootcases, onder meer in het licht van planologische ruil.

Circulariteit

De vraag naar ruimte om te ondernemen in onze regio blijft het aanbod overstijgen. Daarom bedenkt Leiedal innovatieve oplossingen om creatief om te gaan met de beperkte beschikbare ruimte. Binnen het Interreg NSR-project Circ-NSR dat circulariteit nastreeft, stelde Leiedal een multidisciplinair expertenteam aan om een blauwdruk voor een verticaal bedrijfsgebouw te ontwikkelen met aandacht voor architectuur, technieken en stabiliteit, duurzame waterhuishouding, gedeelde mobiliteit, de levenscyclus van materialen en hernieuwbare energiesystemen. Het consortium TRANS-FALLOW-BC-ARCADIS-CONNECT-RASSCHAERT voert het onderzoek uit in opdracht van Leiedal. Een eerste tussentijds rapport werd inmiddels opgeleverd, het eindrapport wordt eind 2022 verwacht.

De Blauwe Ruimte

Het Blauwe Park van de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai is de herkenbare vertaling van een grensoverschrijdende continuïteit die het blauw-groene netwerk van waterlopen vormt en zo een verbindend element vormt over de grenzen heen. De website met een cartografisch overzicht van projecten werd verder geactualiseerd aan de nieuwe ontwikkelingen en aangevuld met extra informatie. Leiedal verzorgde de *backend* en cartografie van deze website.

Leiedal werkte actief mee aan de *Summerschool* die de Eurometropool begin september organiseerde met Roubaix als uitvalsbasis. Een team van ontwerpers in opleiding bestudeerde drie pilootgebieden (Schelde, Canal de Roubaix en Leie) en werkte een aantal inrichtingsvoorstellen voor de toekomst uit. Het voorbeeld van de Gaverbeek toont dat de ideeën die ontstaan tijdens deze ontmoetingen, kunnen leiden tot effectieve kwalitatieve inrichtingen aan de waterkant.

In het najaar 2021 kon de Blauwe Ruit, de fietslus van 90 km centraal in het Blauwe Park officieel worden ingereden. Leiedal stond in voor het ontwerp van de signalisatieborden en de opmaak van een kaart die gratis werd verdeeld via allerhande toeristische kanalen. Daarnaast werd in het kader van TRIPOD II (Interreg Fra-Wall-Vla) een catalogus gefinaliseerd voor ruimtelijke ingrepen op het parcours van de Blauwe Ruit en werden doorkijkvensters geplaatst op strategische locaties. De acties rond Wereldwaterdag, het recreatief fietsen, culturele uitwisseling en de Blue Walks werden verder, ondanks de beperkingen door corona, verdergezet.

Bekkenwerking

Leiedal nam ook in 2021 deel aan het bekkenoverleg van de Leie en de Bovenschelde. Het derde stroomgebiedbeheersplan werd in 2021 afgerond met een openbaar onderzoek. Het geeft de doelstellingen en maatregelen weer voor een goede toestand van het oppervlakte- en grondwater, met aandacht voor zowel overstromingen als droogte en klimaatsverandering. Via de overlegstructuren gaf Leiedal mee input. De bekkenwerking werd ook toegelicht op het intergemeentelijk overleg dat Leiedal initieerde. Specifiek voor de West-Vlaamse gemeenten binnen de Bovenschelde werd in samenwerking met Leiedal een ontmoeting georganiseerd in het oud zwembad van Spiere-Helkijn gericht op verdere samenwerking tussen de verschillende actoren in het waterbeheer.

Voor het Leiebekken liep in 2021 een thematisch traject naar het tegengaan van droogte en de beschikbaarheid van water. Leiedal volgde ook de opmaak van het afwegingskader voor prioritair watergebruik op.

Valys

Het project Valys (Interreg Fra-Wall-Vla) voor de ontwikkeling van een grensoverschrijdende Leievallei als groen-recreatieve as van Armentières tot Deinze, werd verlengd tot maart 2022. Corona zorgde evenwel voor een moeilijke samenwerking met de Franse partners. Op het terrein konden de Vlaamse gemeenten verder werken aan de realisatie van hun groenprojecten aan de Leie of beekvalleien als de Heulebeek. Leiedal werkt in samenwerking met de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai verder aan de transformatie van de Leieparkkaart tot een Valys-kaart. In 2021 werden daartoe verdere afspraken gemaakt met de partners binnen Valys.

Riviercontract Heulebeek

Na de ondertekening van het Charter voor de Heulebeek in 2020 volgde een participatietraject om acties en maatregelen te detecteren die bijdragen tot een klimaatbestendig waterbeleid voor de Heulebeek. Dat leverde een reeks voorstellen op die in samenspraak met de diverse actoren vertaald werd in effectieve engagementen die in een riviercontract werden opgenomen. In 2021 werd het riviercontract gefinaliseerd met 26 acties waarvan Leiedal betrokken is bij vier acties. Leiedal maakt deel uit van de stuurgroep en zorgt voor een integrale benadering via een doorstart van het project Heerlijke Heulebeek. Het riviercontract zal begin 2022 formeel ondertekend worden.

Water+Land+Schap Gaverbeek

Op basis van de geïntegreerde visie op de Gaverbeek (2018) keurde de Vlaamse overheid een projectvoorstel goed binnen de oproep Water+Land+Schap. Dat landinrichtingsproject voorziet 500.000 euro Vlaamse steun voor lokale inrichting in het bekken van de Gaverbeek. Leiedal treedt op als facilitator van de lokale coalitie van landbouwers, gemeenten, waterloopbeheerders en andere actoren. De demoprojecten voor waterbekkens en erosiebestrijding werden evenwel niet goedgekeurd. Op 4 februari 2021 werd in samenwerking met Inagro een infomoment over erosie georganiseerd voor landbouwers in de gemeenten Anzegem, Kortrijk en Zwevegem. Binnen de begeleiding vanuit de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) werd nagegaan om in het verder traject van Water+Land+Schap andere onderbouwde maatregelen in te dienen. De mogelijkheid om een landinrichtingsplan op te maken voor een deelgebied werd bekeken en afgestemd met de leden van de coalitie. Binnen het goedgekeurde PDPO-project 'klimaatadaptatie door water- en bodembeheer in het interfluvium' is er opnieuw ruimte om extra in te zetten op de doelstellingen en potenties vanuit dit Water+Land+Schap.

Vanuit Water+Land+Schap kreeg Leiedal de opportuniteit aangeboden via de VLM om het recht van voorkeur uit te oefenen op 5 ha landbouwgrond aan de Slijpbeek in Deerlijk. Leiedal heeft deze kans benut om een grondpositie te verwerven en deze percelen op een strategische manier in te zetten in het kader van water- en bodembeheer. In samenspraak met de gemeente Deerlijk worden de concrete mogelijkheden bekeken naar een toekomstig gebruik en inrichting.

PDPO-project Klimaatadaptatie door water- en bodembeheer binnen het Leie-Schelde interfluvium door samenwerking

Leiedal heeft in het kader van de PDPO-oproep rond 'omgevingskwaliteit en vitaliteit van het platteland' de handen in elkaar geslagen met Inagro en Boerennatuur om een projectvoorstel in te dienen dat gericht is op een duurzaam beheer van de (agrarische) open ruimte. Binnen het project bundelen

Leiedal, Inagro en Boeren Natuur Vlaanderen, met steun van het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO), de Vlaamse overheid en de provincie, de krachten om, samen met provincie en gemeenten, de landbouw robuuster te maken op vlak van water- en bodembeheer.

De drie organisaties zetten in op draagvlakverbreding en begeleiding van landbouwers en gemeenten tot het niveau van uitvoering. Het gaat specifiek om laagdrempelige acties met betrekking tot erosiebestrijding, maatregelen voor het ophouden van water en het ontharden van landelijke kernen. Er wordt hierbij gefocust op het gebied ten zuiden van de E17 en ten noorden van de Schelde in de gemeenten Anzegem, Avelgem, Deerlijk, Harelbeke, Spiere-Helkijn, Waregem en Zwevegem. Op 18 november 2021 werden eerste infomomenten georganiseerd in Moen en Anzegem voor de belangrijkste doelgroep, zijnde actieve landbouwers.

LOKALE VISIEVORMING EN PLANNING

Leiedal ondersteunde de lokale besturen in 2021 bij de opmaak van gemeentelijke ruimtelijke beleidsplannen, masterplannen, lokale detailhandelsstrategieën en ruimtelijke uitvoeringsplannen.

Ruimtelijke beleidsplannen

De Vlaamse codex ruimtelijke ordening heeft een nieuwe planfiguur 'ruimtelijk beleidsplan' geïntroduceerd. Een ruimtelijk beleidsplan bestaat uit een strategische visie en uit één of meer beleidskaders die samen het kader aangeven voor de gewenste ruimtelijke ontwikkeling. De strategische visienota bevat de visie op lange termijn voor de ruimtelijke ontwikkeling. Beleidskaders beschrijven onder meer hoe en met wie de gewenste ruimtelijke ontwikkeling wordt gerealiseerd. Het beleidsplan wordt omkaderd door onderzoeksrapporten, beleidsacties en monitorings- en evaluatierapporten.

Vanuit Leiedal is er in 2021 gewerkt aan enerzijds de voortrajecten voor ruimtelijk beleidsplannen en anderzijds aan de opmaak van het Beleidsplan Ruimte voor Kortrijk.

In het voortraject werd onderzocht welke ruimtelijke doelstellingen het gemeentebestuur voor de toekomst heeft. Er werd bekeken of die doelstellingen nog passen in de visie uit het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan. Indien er tegenstrijdigheden waren tussen de ruimtelijke doelstellingen en de bepalingen uit het GRS, moest er een gemeentelijk ruimtelijk beleidsplan worden opgemaakt. Als er geen tegenstrijdigheden zijn, konden ook andere instrumenten worden ingezet om de ruimtelijke doelstellingen te realiseren. Het traject maakte duidelijk welke acties de gemeente daartoe kan ondernemen. Indien er werd overgegaan tot de opmaak van een gemeentelijk ruimtelijk beleidsplan, werd afgebakend wat er al dan niet in dat plan moet worden opgenomen. In 2021 liepen er voortrajecten voor Anzegem, Avelgem, Harelbeke en Lendeledede.

De stad Kortrijk heeft reeds beslist om een ruimtelijk beleidsplan op te maken. Leiedal ondersteunt dit traject door te garanderen dat de regionale visies en strategieën worden vertaald in het Beleidsplan Ruimte Kortrijk. Daarnaast staat Leiedal in voor de opmaak van beleidskaders rond de open ruimte in het zuiden van Kortrijk en voor de omgeving van Hoog Kortrijk.

Masterplannen

In 2021 ondersteunde Leiedal verschillende gemeenten bij de opmaak van een masterplan voor delen van hun grondgebied. De opmaak van een masterplan is het middel bij uitstek om actiegericht en in

cocreatie aan ruimtelijke visievorming te doen. Door het uitwerken van een kwalitatieve structuur en die onmiddellijk te concretiseren in projecten op het terrein wordt de visie tastbaar wat participatie en draagvlak bevordert.

Masterplan Wevelgem

Wevelgem werkte een masterplan uit voor het centrum. Het gemeentebestuur deed daarvoor een beroep op de capaciteit en de kennis van Leiedal. De intercommunale neemt onder meer de rol op om de onderhandelingen te voeren met het oog op de aankopen, om aanvullend ontwerpend onderzoek uit te voeren en procesmatige begeleiding aan te bieden. De ontharding van de Campusomgeving is mede dankzij de bekomen subsidies, een eerste deelproject binnen het masterplan dat op korte termijn gerealiseerd zal worden.

Masterplan GBS Hoogstraat Wevelgem

Leiedal is aangesteld voor de opmaak van een masterplan voor de gemeentelijke basisschool in de Hoogstraat in Wevelgem. Het betreft de opmaak van een langetermijnvisie voor de ontwikkeling van de schoolsite binnen het bouwblok tussen de Hoogstraat, Lode de Boningestraat, Brugstraat en de N8. De gemeentelijke sporthal op de huidige zwembadsite zal in de toekomst verdwijnen en de gemeentelijke basisschool heeft een nieuwe sportzaal nodig op eigen terrein. De academie voor beeld, momenteel in het voorgebouw in de Hoogstraat, wordt geherlokaliseerd. De gebouwen aan de straatkant op de site komen hierdoor vrij voor gebruik door de school. De school heeft ook behoefte aan een grotere eetzaal, een zichtbaarder onthaal, een duidelijke hoofdingang, een ruimere en groenere speelplaats... Deze vragen werden beantwoord bij de opmaak van een masterplan voor de site op basis van een workshop met Els Nulens. Dit resulteerde in een uitgewerkt document waarmee AGION-subsidies kunnen aangevraagd worden en waarmee op korte termijn een nieuwe sporthal gebouwd kan worden die past binnen de langetermijnvisie.

Masterplan Deerlijk

Leiedal stond in voor ontwerpend onderzoek in het kader van een ruimtelijk-strategische toekomstvisie voor de gemeente Deerlijk. Die toekomstvisie gaat in op ruimtelijke vraagstukken zoals de verdichting in de centra en dorpen, de toekomstvisie op verkavelingen, de toekomst van onbebouwde woonuitbreidingsgebieden, de structurele verbetering van het trage wegennet, de ruimtelijke opwaardering van de centra, dorpen en gehuchten, de blauw-groene dooradering van de gemeente, de samenhang tussen strategische projecten etc. Na de eerste workshop in 2020 organiseerde Leiedal in 2021 een 2de interne workshop met afgevaardigden van de gemeente en het ontwerp bureau plusoffice. De resultaten van de workshop werden voorgesteld aan het college van burgemeester en schepenen en de Gecoro (gemeentelijke commissie ruimtelijke ordening). Finaal werden de resultaten van beide workshopmomenten opgewerkt en gebundeld in een einddocument.

Masterplan Avelgem

In 2020 doorliep Leiedal een voortraject voor het ruimtelijk beleidsplan voor Avelgem. Op basis van dit voortraject besloot de gemeente om van start te gaan met masterplanning, om zo op een geïntegreerde en participatieve manier tot een ruimtelijke visie te komen. Het masterplan voor Avelgem ging van start in 2021, het masterplan voor de deelgemeenten volgt dan in 2022. Deze ruimtelijke visies

kunnen nadien, indien wenselijk, vertaald worden in een ruimtelijk beleidsplan. Het college van burgemeester en schepenen wil met dit traject onderzoeken hoe Avelgem zich in de toekomst kan ontwikkelen tot een aangename, leefbare gemeente waarbij de inherente kwaliteiten van de gemeente meer naar boven kunnen komen. Er bewegen op vandaag heel wat zaken in de gemeente (verkoop van bepaalde panden, bouw nieuwe scholencampus, men denkt na over een gebundelde cultuursite, ...) en tegelijkertijd wordt men geconfronteerd met enkele prangende uitdagingen, zoals de impact op de leefbaarheid in het centrum door de passage van de Doorniksesteenweg en de Oudenaardsesteenweg. Aan de masterplannen werd tevens een participatietraject gekoppeld om deze uitdagingen te vertalen naar visieplannen voor een aantal concrete strategische projecten.

Masterplan Hoog Kortrijk

Met een masterplan voor Hoog Kortrijk wil het stadsbestuur een robuust kader met ruimtelijke principes garanderen om zo ruimtelijke ontwikkelingen op Hoog Kortrijk op een strategische manier te kunnen (bij)sturen. Het ruimtelijk ontwikkelingskader gaat uit van vier ambities, met name: inzetten op multimodale ontsluiting, slim en kwalitatief verdichten, uitwerken van een robuuste groene drager en het geïntegreerd aanpakken van de weginfrastructuur. De bedoeling is om deze ambities geïntegreerd aan te pakken om zo de ontwikkelingspotenties van de verschillende deelzones op Hoog Kortrijk te bepalen. Gezien het belang van afstemming met het GRUP K-R8, werkte de stad Kortrijk hiervoor nauw samen met de projectcoördinator van het strategisch project (Leiedal).

Visievorming zonevreemde bedrijven Zwevegem

Leiedal werkte in 2020 voor Zwevegem een methodiek uit voor het definiëren van de ontwikkelingsperspectieven van zonevreemde bedrijven waarvoor een tiental jaar geleden sectorale bijzondere plannen van aanleg (BPA) werden opgemaakt. Veel van die bedrijven zijn paarse sproeten en liggen vaak in de open ruimte. Vanuit de algemene ambities rond de bouwshift, reconversie en verweving werd voor die locaties een afweging gemaakt met de focus op bedrijfslocatie en -methodiek. Dat resulteerde in 2021 per bedrijf in een ontwikkelingsvoorstel en randvoorwaarden voor de toekomstige ontwikkeling.

Begeleiding ruimtelijke uitvoeringsplannen

Leiedal begeleidt de lokale besturen bij de opmaak van gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP). In 2021 liepen er in totaal 39 RUP's.

Leiedal begeleidt ook de uitvoering van de vereenvoudigde procedure waarbij het herzien of opheffen van verouderde inrichtingsvoorschriften van BPA's en gemeentelijke RUP's mogelijk is via een vereenvoudigde procedure. Deze herziening of opheffing kan alleen betrekking hebben op inrichtingsvoorschriften waarbij het ruimtelijk rendement verhoogd wordt en kan geen wijziging inhouden van de (hoofd)bestemming van een gebied, noch kan het leiden tot een kleinere oppervlakte aan openbare groen- of recreatievoorzieningen.

Lokale visie detailhandel

Binnen het project KI:SS werden de specifieke uitdagingen van het handelsapparaat in de kernen onderzocht. Het project focuste op kernversterking in de gemeenten in samenwerking met de Provincie West-Vlaanderen, Unizo en Leiedal. Een van de werkpakketten betrof het bouwen aan een afgebakende ondernemingsvriendelijke kern. Binnen dat pakket werd een lokale visie detailhandel uitgewerkt voor gemeenten uit de regio die hiervoor interesse hadden. Er werd een economische en ruimtelijke analyse van de bestaande toestand gemaakt. Daarna organiseerde Leiedal focusgroepen

met het bestuur en de handelaars. Het eindresultaat omvatte een reeks aanbevelingen voor het lokaal bestuur om detailhandel in de kern te ondersteunen. Er werd een ruimtelijke analyse gemaakt van de bestaande toestand voor de gemeenten Anzegem, Wevelgem, Waregem, Wervik en Deerlijk.

In het voorjaar van 2021 werden de analyses van Harelbeke, Kuurne en Avelgem voorgesteld aan het lokale bestuur. In de tweede helft van het jaar werden er enkele focusgroepen georganiseerd. Daarnaast werden ook interviews afgenomen met vastgoedontwikkelaars en supermarktketens in functie van de uitwerking van het masterplan van Wevelgem.

Groenplan Waregem

Het in 2020 opgestarte Groenplan werd in 2021 inhoudelijk uitgewerkt. Het doel van het Groenplan is het vergroten van het groengevoel, de groenbeleving en bereikbaarheid van de groenzones in de bebouwde delen. Inhoudelijk steunt het Groenplan dan ook op drie belangrijke pijlers: (1) een kwaliteitsinjectie binnen (bestaande) groenzones, (2) een kwalitatieve uitbreiding van bestaande en nieuwe groenzones en (3) het verhogen van de kwaliteit en densiteit van het netwerk door middel van portalen (toegangen vanuit en naar de groenzones) en schakels (belangrijke punten/oversteken op het netwerk).

Na het bepalen van de focus (de bebouwde delen van de drie deelgemeentes en Nieuwenhove) werd de analyse op verschillende domeinen uitgevoerd. Om de huidige kwaliteit en kwantiteit van de groenzones te kunnen peilen voerde Leiedal een terreinstudie uit. Daarnaast maakten ook een literatuurstudie, een analyse van de structurerende elementen (zowel de infrastructuren, trage wegen als ecologische structuren) op grote schaal als een kwantitatieve groenbehoeftestudie deel uit van de analyse. Tot slot werd voor ieder deelgebied een SWOT-analyse opgemaakt die de huidige toestand van het groen in de deelgebieden duidelijk omschrijft.

Op basis van deze analyse werd enerzijds een visie opgemaakt op grote schaal en een visie per deelgebied. De focus lag op het ontwikkelen van een veilig en groen netwerk dat de verschillende groenzones met elkaar verbindt. Per deelgebied werden de portalen en schakels aangeduid alsook een aantal te nemen acties (ontharding, kwaliteitsinjectie, lineair groenelement ...). Binnen de scope van het Groenplan werd per deelgebied ook één actie in een praatplan gegoten. Met dit praatplan kan de stad de uitvoering van deze actie bespreken met de actoren en de realisatie op het terrein mogelijk maken. Als laatste stap werden alle acties in een tijdshorizon gegoten in samenspraak met de verschillende stadsdiensten, verenigingen en adviesraden. Het is de ambitie om iedere actie op korte, middellange of lange termijn tot uitvoering te brengen.

Mobiliteitsplannen

Naast het regionale mobiliteitsplan in opmaak binnen de vervoerregio startten heel wat gemeenten ook een herziening van hun lokale mobiliteitsplannen op. Leiedal werkte verder aan de in 2020 opgestarte herziening van het mobiliteitsplan in opdracht van Harelbeke, waarbij volop ingezet wordt op leefbare wijken en het realiseren van een *modal shift* ten voordele van voetgangers en fietsers. Ook met de gemeenten Deerlijk, Anzegem en Kuurne werd gestart met de herziening van hun lokale mobiliteitsplan, met éénzelfde focus op leefbaarheid en *modal shift*.

Daarnaast werden verschillende mobiliteitsonderzoeken opgestart, kaderend binnen de uitvoering van lokale mobiliteitsplannen of binnen grotere masterplannen, strategische projecten of processen. Zo deed Leiedal onderzoek naar veilige fietsverbindingen via ongelijkgrondse kruising met grote

infrastructuren in Wevelgem (fietsbrug over A19) en Kortrijk (fietsbrug over Beneluxlaan, fietstunnel onder N8). De mobiliteitsimpact van ruimtelijke ingrepen werd ingeschat in Wevelgem (centrum Gullegem en omgeving campus). In Deerlijk werd onderzoek gedaan naar de herinrichting van de Sint-Rochusstraat en de Cassinastraat en diens gevolgen tot de circulatie. Hiervoor werden verschillende scenario's en hun mobiliteitsimpact uitgewerkt en afgewogen. Voor Wervik werd onderzoek gevoerd naar de creatie van fiets- en voetgangersveilige oversteken ter hoogte van de Beselarestreet. Voor Anzegem werd een startnota uitgewerkt om onderzoek te voeren naar fietsveilige maatregelen op een landelijke weg (Materzeelstraat).

3.2.2 Ontwerpkraft en verbeeldend vermogen: Inspirerende visualisaties en de stappen naar een *virtual twin*

Ontwerpend onderzoek als basistool bij ruimtelijke projecten en processen

Ruimtelijk projecten en processen zijn vaak complex en kennen een grote gelaagdheid. Om alle knelpunten en potenties te tackelen en vervolgens tot een toekomstvisie voor een specifiek gebied te komen is een gebiedsgerichte, geïntegreerde aanpak noodzakelijk. Om dit op de juiste manier te doen is, anno 2021, het inzetten van ontwerpend onderzoek een veel toegepaste methodiek in Leiedal. Het ontwerpend onderzoek wordt ingeschakeld op initiatief van zowel lokale besturen als bij gesubsidieerde opdrachten en dit op verschillende schalen en bij verschillende activiteiten tijdens het planproces.

Hierbij gaan we, samen met alle betrokken actoren, concreet rond de tafel aan de slag rond een welbepaald gebied. Er wordt ook vaak samengewerkt met externe ontwerpers, met specifieke kennis over bepaalde topics. Een workshop is geslaagd als er concrete gedragen scenario's, inrichtingsplannen of verbeeldende plannen de mogelijkheden van de plek visualiseren. Ontwerpend onderzoek wordt, samen met een terreinanalyse en data, dan ook vaak in de verkenningsfase ingezet om richting te geven aan een voorliggende opdracht, om de vraag te bevragen, of om opdrachtgevers te inspireren. In 2021 werd deze tool onder meer ingezet in functie van de verkennende landschapsanalyse voor het openruimteplan Kortrijk-Zwevegem, voor de verfijning van het masterplan Avelgem en voor het uitwerken van een toekomstvisie voor Deerlijk.

Kwalitatieve verbeelding in functie van kwalitatief ruimtelijk ontwerp en communicatie

3D-basis: *Virtual twin generator*

Om op een nog kwalitatievere manier aan ruimtelijk ontwerpend onderzoek te kunnen doen is er nood aan representatieve 3D-omgevingen (ook gekend als *digital twins*). De mogelijkheden die reeds eind 2020 werden ontwikkeld om sneller tot een virtuele kopie te kunnen komen voor een bepaalde site werden in 2021 verder op punt gezet en aangewend voor tal van onderzoeksvragen. Deze kennis werd ook ingezet voor het project C2L3Play (Interreg Fra-Wall-Vla) en zodoende ook verder uitgediept voor onze regio.

3D-ontwerp en analyse: enkele cases

3D-visualisatie leidt telkens tot meer inzicht voor ontwerper/architect/beleidsmaker/burger/aannemer en is tegelijk een veelzijdig en toekomstgericht medium voor integrale communicatie tussen alle betrokken partijen. Dit gaat op voor:

- het vergelijken van verschillende ontwerpscenario's en het in beeld brengen van complexe faseringen (cf. Campus Wevelgem)
- het uitwerken van een verdichtingsstrategie zodoende dat schaal, proportie, lichten en zichten kunnen beoordeeld worden in functie van uitbreidingsvragen (cf. Hoog Kortrijk/Kennedypark)
- Het conceptueel verbeelden van een onthardingsproject (cf. regionale onthardingsstrategie)
- Het openleggen van een beek op meerdere plaatsen met bijhorend landschapsontwerp (cf. Gaverbeek ter hoogte van de KSA en Collegewijk in Harelbeke, de hippodroom in Waregem)
- Het visualiseren van potentiële inrichtingen in de vorm van 3D-verdiepingsplannen (cf. Transfo)
- Of het inzichtelijk maken van conceptschetsen (cf. Masterplan Avelgem)

3D-communicatie: een integraal proces

Dankzij de integratie van nieuwe software en technieken is het nu ook haalbaar om 3D-ontwerp en verbeelding over het volledige ontwerpproces te laten samengaan. Door het ontwerp quasi in zijn volledigheid in 3D uit te tekenen kan het ook vanuit meerdere standpunten bekeken en aangepast worden. Zodoende ontstaat er een up-to-date 3D-plan overheen alle fases van het project. Waarbij er op verschillende momenten kwalitatieve (*virtual reality*) renders kunnen gemaakt worden wanneer dat gewenst is. Deze kunnen op locatie, door middel van een nieuw ontwikkelde stijlvolle Leiedal-totem, fysiek gepresenteerd worden. Maar daar bovenop kunnen zij ook eenvoudig via QR-code of URL digitaal beschikbaar gesteld worden via de Leiedal- (of gemeentelijke) websites (cf. www.leiedal.be/collegewijk).

Digitale Stedenbouwkundige Informatie

In 2021 is het platform voor Digitale Stedenbouwkundige Informatie (DSI) verder ontwikkeld. Zo is de aanmaak en de uitwisseling van deelpercelen die in aanmerking komen voor een planbatenheffing volledig in het DSI-platform geïntegreerd. Ook alle evoluties die gepaard gaan met de nieuwe procedures zoals de HOV-procedure en de vertaalslag naar een zo digitaal mogelijke werkwijze, werden steeds nauwgezet geïmplementeerd. Leiedal hield steeds proactief de vinger aan de pols en adviseerde het Departement Omgeving via haar bijdrages aan het gebruikersoverleg.

In 2021 hielp Leiedal alle bestaande ruimtelijke plannen van de gemeente Spiere-Helkijn op te laden naar het DSI-platform. Ze stond in voor de aanmaak van de nodige digitale bestanden waardoor alle bestaande plannen voldeden aan de DSI-richtlijn, waarbij ze tegelijkertijd een GRB-migratie (Grootschalig Referentie Bestand) hebben ondergaan.

Groenmonitor

De groenmonitor Zuid-West-Vlaanderen is een geografische databank met alle bestaande en toekomstige gebieden met een 'groene' invulling. De gebieden hebben een minimale oppervlakte en zijn gecategoriseerd en aangevuld met extra attributen. In 2020 leverde Leiedal de eerste versie van de monitor op (de nulmeting) en zijn er heel wat analyses gemaakt die inzicht verschaffen in de ruimtelijke spreiding van het groenareaal. In 2021 werd de groenmonitor aangevuld met nieuwe groengebieden die de afgelopen twee jaar zijn ontwikkeld.

3.2.3 Mix van instrumenten

In 2021 is opnieuw gewerkt met een veelheid aan planologische instrumenten. Behalve de bekende instrumenten hanteren, focussen we ook op het verkennen van en experimenteren met een vernieuwd instrumentarium:

- Stedenbouwkundige lasten
- Open ruimte strategie
- gemeentelijk ruimtelijk beleidsplan
- Verkennen van de mogelijkheden rond financiële verevening in het kader van planologische ruil
- Hemelwater- en droogteplan

Stedenbouwkundige lasten Kuurne en Deerlijk

De lokale besturen Deerlijk en Kuurne dienden in 2020 samen een projectvoorstel in binnen de projectoproep “pilotprojecten BRV” voor de opmaak van een intergemeentelijk reglement stedenbouwkundige lasten. Na goedkeuring werd er in 2021 met de ondersteuning van Leiedal een intergemeentelijk reglement uitgewerkt dat in februari 2022 zal worden voorgelegd aan de gecoro's, de provinciale diensten ruimtelijke planning en vergunningen en het Departement Omgeving.

De gemeenten Deerlijk en Kuurne hechten een groot belang aan de goede ruimtelijke ordening en een kwaliteitsvolle en duurzame leefomgeving. Door hun ligging in de verstedelijkte band rond de Leie is er een grote verdichtingsdruk merkbaar. Dit heeft een belangrijke impact op de identiteit en de ruimtelijke structuur van de kernen van deze gemeenten. Door de ligging in het regionaalstedelijk gebied Kortrijk wordt ook verondersteld dat de gemeenten plaats bieden voor voldoende voorzieningen en economische activiteiten. Het lokaliseren van dergelijke activiteiten in of bij de kern van de gemeente zorgt voor een positieve impact op vlak van kernversterking en beleving in de kern. Het is echter opmerkelijk dat er binnen deze voorzieningen en activiteiten de laatste jaren een enorme schaalvergroting is ontstaan. Daardoor werden er voor die activiteiten steeds vaker locaties gezocht buiten de kern. Deze tendens heeft ten eerste een negatieve impact op de beleving in de kern maar zorgt ook voor een verhoging van de mobiliteitsdruk in de gemeente. Daarnaast nemen dergelijke grootschalige activiteiten vaak heel wat ruimte in beslag en dit zowel door bebouwing als door verharding.

Dit betekent echter niet dat de gemeenten kwalitatieve verdichting en economische activiteiten op daarvoor geschikte locaties willen verbieden. Er wordt echter gestreefd naar een evenwicht tussen die verdichting enerzijds en voldoende kwalitatieve publieke, klimaatbestendige en/of ecologisch waardevolle ruimte anderzijds. Dit leidde ertoe dat beide gemeenten een ruimtelijke toekomstvisie hebben uitgewerkt waar onder andere in opgenomen is waar nog verdichting mogelijk is en hoe de kwaliteit van de leefomgeving in de gemeente kan worden geoptimaliseerd.

De ruimtelijke toekomstvisie dient verder verfijnd uitgewerkt te worden in concrete projecten en in ruimtelijke instrumenten. Door de toename van het ruimtebeslag en het aantal huishoudens wordt het steeds moeilijker om bepaalde taakstellingen met betrekking tot de leefomgeving op een duurzame en kwaliteitsvolle manier te realiseren. Daarnaast zijn de middelen van een lokale overheid ook beperkt. Een strategie voor het toepassen van stedenbouwkundige lasten vormt dan ook een belangrijk onderdeel binnen de uitwerking van de ruimtelijke toekomstvisie.

Openruimtestrategie Kortrijk-Zwevegem

In 2021 werkte Leiedal de verkenningsfase van het openruimteplan Kortrijk-Zwevegem af. Het openruimteplan is een gebiedsgerichte en geïntegreerde visie op landschapsontwikkeling in het interfluvium. Het stelt een multifunctioneel gebruik van de open ruimte voorop, met respect voor de huidige gebruikers, en onderzoekt hoe synergiën kunnen ontstaan tussen die ruimtegebruikers. Het openruimteplan kan worden gezien als een van de beleidskaders van het toekomstige ruimtelijk beleidsplan in Kortrijk. Het vormt het grotere kader om in een tweede fase één of meerdere landinrichtingsprojecten te kunnen opmaken.

Het eindresultaat is een gefundeerde en met verschillende partijen bediscussieerde analyse van het fysische systeem van de open ruimte, die resulteerde in een synthesekaart met vijf fysische eenheden. Voor iedere fysische eenheid werd een SWOT-analyse opgemaakt die naast de volledig uitgewerkte analyse verzameld werd in een bundel.

In het najaar van 2021 werd de tweede fase van het openruimteplan opgestart: de strategie. Het onderzoek zelf splitste zich op in drie lijnen, voortbouwend op de resultaten van de verkenningsfase van het openruimteplan, met elk hun output.

- Verfijnen van de fysische eenheden tot ontwikkelingsperspectieven per fysische eenheid;
- Een oppervlakteonderzoek om de lange termijn doelstellingen te bepalen;
- Een locatieonderzoek dat leidt tot fasering, projectzone & beleidsinstrumenten.

Verkennen van de mogelijkheden rond financiële verevening in het kader van planologische ruil

InnoFINS staat voor de 'implementatie van innovatieve financiering voor nature-based solutions in Vlaamse steden' en is een onderzoeksproject dat prof. Tom Coppens van de Universiteit Antwerpen trekt. Het project werd goedgekeurd en eerste opstartoverleggen werden bijgewoond. De concrete case voor de regio Zuid-West-Vlaanderen wordt begin 2022 geselecteerd in samenspraak met een uitgebreid onderzoeksteam.

Steden dienen een belangrijke rol op te nemen in strategieën voor klimaatadaptatie en –mitigatie. Met het oog op de klimaatverandering is er een groeiende noodzaak aan natuurgebaseerde oplossingen (NBO) om de groene, blauwe en hybride stedelijke infrastructuur te ontwikkelen. Hoewel investeringen in NBO's erg kosteneffectief blijken te zijn in het bereiken van milieu- en sociale doelen, zijn publieke budgetten vaak ontoereikend. De publieke onderfinanciering staat in schril contrast met de beschikbaarheid van private middelen voor investeringen. Dit project onderzoekt nieuwe verdienmodellen om private investeringen te activeren. In het onderzoeksproject zou Leiedal betrokken worden als 'cocreator', samen met de steden Antwerpen, Turnhout en Genk. Dat betekent dat Leiedal dan actief zal meewerken aan een tweetal living labs, de uitwisseling van expertise met het onderzoeksteam, een masterclass en de disseminatie van de onderzoeksresultaten aan de hand van een thematische workshop.

Klimaatfonds

Na een eerste verkennend onderzoek voor de gemeente Zwevegem, werd de ontwikkeling van een klimaatfonds regionaal getild. Met dit fonds willen lokale besturen uit de regio samen met burgers en bedrijven projecten realiseren die klimaatvriendelijk zijn, en een maatschappelijke meerwaarde bieden. De thema's waarop het fonds zal inzetten zijn klimaatneutraliteit, CO2-reductie, natuur en bos (focus) en hernieuwbare energie (in mindere mate). Het opzet van het Klimaatfonds werd in samenwerking met

het Streekfonds (KBS) verder uitgewerkt en geconcretiseerd binnen het subsidieproject EMPOWER 2.0, met als doel formeel op te starten in het voorjaar van 2022.

Hemelwater- en droogteplan

Sinds 2013 worden lokale besturen door de Vlaamse Regering aangeraden om een hemelwaterplan op te maken. Door de Blue Deal werd dit uitgebreid naar een hemelwater- en droogteplan. Vanaf 2024 zal een gemeentebestuur alleen beroep kunnen doen op watergerelateerde subsidies als ze al beschikt over een hemelwater- en droogteplan.

In september 2021 bracht de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW) een blauwdruk uit met een vernieuwde methodologie voor de opmaak van een hemelwater- en droogteplan. Leiedal verkende op basis van deze methodiek hoe de opmaak van deze plannen vorm kan krijgen in de regio. Hierbij leggen wij een belangrijke focus op het ruimtelijk aspect van het waterbeheer vanaf het moment dat 'de regendruppel valt'. Met de geïnteresseerde gemeenten wordt de opmaak van een hemelwater- en droogteplan voorzien in het voorjaar van 2022 om deze tegen eind 2023 tijdig te kunnen afronden.

3.2.4 Strategisch en actiegericht

In 2021 werd vanuit een uitvoeringsgerichte planning gemikt op realisaties in verschillende domeinen: mobiliteit, klimaat...

Deelmobiliteit, mobipunten en vervoerregio in het kader van SHARE-North

Het Interreg VB-project SHARE-North zet in op gedeelde mobiliteit om te streven naar een CO2-arme Noordzeeregio. Binnen het project focuste Leiedal in 2021 op de uitwerking van het concept mobipunten in onze regio en op het testen van verschillende deelsystemen. De testkaravaan van 120 deelfietsen, werd geëvalueerd en uitgebreid naar 156 fietsen, verdeeld over 31 hubs. Een gedeelde poolwagen voor het bedrijventerrein Hoog Kortrijk werd in gebruik genomen en vormde een nieuwe toevoeging aan de 'wolk' van mobiliteitsdiensten op het bedrijventerrein, als aanzet voor het toekomstige mobipunt/Hoppinpunt.

Samen met de vervoerregio werd meegetekend aan de ruimtelijke integratie van vervoer op maat in de regio, via de operationalisering van Hoppinpunten en de koppeling met de verplaatsbare mobipunt-infrastructuur, ontwikkeld binnen het project TRIPOD II (Interreg Fra-Wall-Vla).

Daarnaast zetten we in op het operationaliseren van de Mobiliteitscoach om bedrijven te ondersteunen in de verduurzaming van hun woon-werkverkeer via een vijftal testcases. Tevens werd het mobiliteitsdashboard, een tool voor bedrijven om hun werknemers te informeren over duurzame mobiliteitsalternatieven, voorbereid.

Aankoopcentrale mobiliteit

In 2021 verenigden de 11 Vlaamse streekintercommunales zich en richtten ze een aankoopcentrale duurzame voertuigen op, als antwoord op de stopgezette dienstverlening van Fluvius. De aankoopcentrale biedt de mogelijkheid voor lokale besturen, politiezones, gemeentelijk onderwijs, OCMW's, brandweezones en intercommunales om hun vloot te verduurzamen. De aankoopcentrale duurzame voertuigen biedt namelijk tal van voordelen zoals interessante tarieven, begeleiding door experts, ontzorging, ...

In 2021 werd de aankoopcentrale vorm gegeven, nagedacht over het aanbod en verdelers gezocht. Vanaf april 2022 zal de aankoopcentrale duurzame voertuigen volledig operationeel zijn. Hoewel IGEMO de overkoepelende rol op zich neemt, fungeert Leiedal als eerste aanspreekpunt in de regio.

Opmaak van uitvoeringsgerichte plannen voor sites langs de Gaverbeek in Harelbeke en Waregem in samenwerking met de Vlaamse Milieumaatschappij

Nadat het onderzoek van de Gaverbeekvisie werd afgerond, kreeg Leiedal de opdracht van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), de stad Harelbeke en de stad Waregem om de visieplannen te verfijnen tot uitvoeringsgerichte plannen. Leiedal organiseerde hiervoor workshops, samen met ontwerper Maarten Gheysen (Studio Uad). Tijdens dit traject werden de ontwerpen afgetoetst met de realiteit, en afgewogen ten opzichte van aanwezige opportuniteiten en uitdagingen. Hierbij werd teruggekoppeld naar omwonenden, de gemeentediensten, jeugdverenigingen... Het eindresultaat zijn plannen en snedes die als referentie zullen dienen voor de aanbesteding en uitvoering van de werken, waarvan de meeste de komende jaren opgestart zullen worden. De werken aan de hippodroom in Waregem zijn zelfs al opgestart.

Oproep Water+Land+Schap

Op basis van de geïntegreerde visie op de Gaverbeek keurde de Vlaamse overheid in 2018 een projectvoorstel goed binnen de oproep Water+Land+Schap. Hiermee ondersteunt ze initiatieven die water, landbouw, natuur en landschap samenbrengen om beekvalleien weerbaarder te maken tegen de klimaatverandering. Leiedal treedt op als facilitator van de lokale coalitie van landbouwers, gemeenten, waterloopbeheerders en andere actoren. Water+Land+Schap biedt de kans om de Gaverbeekvisie om te zetten in concrete realisaties.

In 2021 volgde een oproep Water+Land+Schap 2.0 in kader van de Blue Deal van minister van Omgeving Zuhal Demir. Leiedal ondersteunde hierbij enerzijds de gemeente Wevelgem bij het opmaken van een projectvoorstel rond de Neerbeek (samen met de provincie en de stad Kortrijk) als de stad Kortrijk bij een projectvoorstel 'Van beek tot bodem' (ondertussen goedgekeurd). Het project rond de Neerbeek werd ondanks een goede score niet geselecteerd, maar vanuit de gemeenten en de provincie werd Leiedal verzocht om een gebiedsvisie en gebiedsprogramma op te maken dat rekening houdt met de droogteproblematiek vanuit de drainage van de tunnel onder het vliegveld van Wevelgem.

Transfo in Zwevegem als *lighthouse project* voor een *smart grid* en energiedelen

Eind juni 2020 zette de Europese Commissie het licht op groen voor het project RE/SOURCED in het kader van het EU-programma Urban Innovative Actions. Het project krijgt een werkingsbudget van 5 miljoen euro, waarvan Europa 4 miljoen financiert. RE/SOURCED mikt op de uitbouw van een circulair *smart microgrid* op de Transfosite in Zwevegem, waaraan – met het oog op een maximale zelfconsumptie door de gebruikers – hernieuwbare energiebronnen gekoppeld worden. Leiedal trekt het project en wordt bijgestaan door de gemeente Zwevegem, de Provincie West-Vlaanderen, Universiteit Gent, Flux50, VITO en REScoop.eu. In 2021 werkten de projectpartners hard aan voorbereidende stappen voor het *smart grid* (wetgevend kader, blauwdruk, oprichting coöperatie, ...). In 2021 werden de eerste aanbestedingen voor installaties voorbereid en gelanceerd. Er werd een interpretatieve vraag aan de Europese Commissie gesteld over de (on)mogelijkheid om een *smart grid* gekoppeld aan een energiegemeenschap in de praktijk te brengen. Dit wordt verdergezet in het voorjaar van 2022, zodat vanaf het najaar van 2022 met de infrastructuurwerken kan worden gestart. Het project loopt nog tot 30 juni 2023.

3.3 Proces- en projectregie

In 2021 verzorgde Leiedal de regie van verschillende lokale en regionale strategische projecten.

Projectregie ter uitvoering van gemeentelijke masterplannen

Leiewerken Menen

Leiedal ondersteunde de stad Menen in 2021 bij de uitvoering van de Leiewerken, dit in samenwerking met Studio Uad. De ondersteuning situeerde zich rond de nodige verfijningen in ontwerpen, juridische documenten, ...

Projectregie masterplan Wevelgem: ontharding omgeving Campus

In juni 2018 werd het masterplan Centrum Wevelgem gefinaliseerd en aan het brede publiek gecommuniceerd. Via projectregie begeleidt Leiedal de gemeente verder in de uitvoering van de deelprojecten, onderhandelingen in functie van aankopen, aanvullend ontwerpend onderzoek, procesmatige begeleiding...

Het masterplan stelt voor om de Deken Jonckheerestraat te knippen en een aantrekkelijke groene campusomgeving te creëren voor de scholen, jeugdbewegingen, het woonzorgcentrum en andere (publieke) functies in de buurt. Voor dit deelproject van het masterplan heeft het Departement Omgeving een subsidie toegekend binnen de projectoproep 'proeftuinen ontharding': 250.000 euro met bijbehorend begeleidingstraject. Het onthardingsproject in de Deken Jonckheerestraat in Wevelgem lijkt ook een opportuniteit om hier ook een lokaal warmtenet te realiseren. Een haalbaarheidsonderzoek werd opgemaakt door ANTEA. Verder onderzoek wordt nu uitgevoerd door BM engineering, binnen het subsidieproject LECSEA (Interreg 2 Zeeën). Dankzij Europese subsidies hebben Leiedal en de lokale betrokkenen hier de kans om te investeren in een beoveld. Naast de technische uitwerking, wordt ook de financiële haalbaarheid en de juridische structuur onderzocht en voorbereid.

Leiedal ondersteunt de gemeente bij de opmaak van een inrichtingsplan voor de campusomgeving. Het inrichtingsplan omvat de eigendommen van verschillende actoren: woonzorgcentrum, twee scholen, diverse grondeigenaars, sociaal huis en bijhorende serviceflats, ... Dit vraagt om een continue afstemming met als doel de finale principes in een samenwerkingsovereenkomst te gieten.

Projectregie voor specifieke strategische gemeentelijke projecten

Het nieuw gemeentepunt in Anzegem

In het kader van de centralisatie van verschillende gemeentediensten naar de voormalige site Escolys (huidige gemeentepunt) voerde Leiedal in opdracht van het gemeentebestuur van Anzegem een onderzoek naar de uitbouw van een fietsnetwerk dat een vlotte verbinding maakt tussen de deelgemeenten onderling en het gemeentepunt. Hiervoor werkte Leiedal onder meer een startnota uit om fietsveilige maatregelen te nemen in een landelijke weg (de Materzeelstraat). Daarnaast bood Leiedal ondersteuning bij het verkennend onderzoek om concreet het proces van de bouw van een administratief centrum op de site op te starten.

Projectregie groenplan Waregem

Om de acties geformuleerd in het Groenplan op korte termijn tot uitvoering te brengen, startte Leiedal eind 2021 met projectregie. In eerste instantie komt de focus te liggen op het uitwerken van praatplannen voor geselecteerde acties, waarbij onder meer volgende stappen zullen gezet worden:

- Verzameling van eerste ideeën van de betrokken actoren
- Uitwerken tot een verbeeldend praatplan
- Praatplan onderwerpen aan realiteitscheck (bestemmingen, eigendommen, draaicirkels ...)
- Creëren van dynamiek/gesprek tussen de gebruikers/omwonenden en de stad

De schetsen zijn geen uitvoeringsplannen, maar moeten vooral een discussie losweken rond het programma en de invulling van het groengebied. Het praatplan biedt de Stad Waregem een gedragen houvast als basis voor een verfijnde uitwerking tot uitvoeringsplan door derden (aannemers, etc.).

WinVorm begraafplaats Zandputstraat Menen

In 2021 ondersteunde Leiedal de stad Menen bij de procedure van de Selectie WinVorm. Het stadsbestuur wil de versteende oude begraafplaats aan de Zandputstraat omvormen tot een groene begraafplaats met een parkfunctie. Ze wil een inrichtingsplan voor het volledige plangebied en een visie voor de ruimere omgeving. Leiedal begeleidde het stadsbestuur bij het opzet en de inhoudelijke opvolging van de Selectie WinVorm via de opmaak van de projectdefinitie, de opvolging van het startoverleg en de selectie- en gunningsprocedure en de opmaak van het projectdossier.

Projectregie gemeentepark Zwevegem

In het kader van de opmaak van het RUP Gemeentepark is een traject opgestart om de gemeente Zwevegem te ondersteunen bij het realiseren van de opties in het RUP voor een projectzone waarbij de gemeente gedeeltelijk eigenaar is. Dit omvat acties op vlak van het definiëren van ruimtelijke randvoorwaarden, het opmaken van financiële berekeningen en overleg.

Projectregie Transfo

In 2021 heerste veel bedrijvigheid op de site Transfo. In de eerste plaats door de vele restauratiedossiers, maar ook door verschillende activiteiten gericht op een breed publiek (bv. Transfo Zomert).

De plannen voor de reconversie van Transfo kregen in de loop van 2021 verder vorm op diverse domeinen. Leiedal stond onder meer in voor het opnemen van het sitemanagement, de coördinatie van de werkgroep projectregie, de begeleiding van het woonproject van huisvestingsmaatschappij Eigen Haard en de pps voor de realisatie van private woningen en een park, de uitwerking van de thema's duurzame energie en energie-educatie op de site in het kader van het project EMPOWER 2.0. en RE/SOURCED, meedenken met de ontwikkeling van een bezoekersparcours rond onroerend erfgoed en hernieuwbare energie, de organisatie van het gebruikersoverleg, de begeleiding van de restauratie van de oude loods voor de realisatie van een microbrouwerij, de begeleiding van de komst van een klimzaal op de site en de restauratie en herinrichting van het Nieuw Transfgebouw. Eveneens werd gestart met de voorbereiding van een masterplan publieke ruimte om de uitdagingen betreffende de verdere inrichting van de site te kunnen stroomlijnen.

Brandweerkazernes Hulpverleningszone Fluvia

Sinds 2018 begeleidt Leiedal Hulpverleningszone Fluvia op het vlak van kazernering door de ontwikkeling van een algemene visie voor alle sites. Dat gebeurt in het kader van optimalisaties van de huidige operationele werking, het moderniseren van de gebouwen, kostenreductie, het valoriseren van opportuniteiten en haar visie op de toekomstige werking. In 2021 bood Leiedal hoofdzakelijk

ondersteuning via de begeleiding van een Open Oproep-procedure voor het aanstellen van een ontwerpteam dat de hoofdkazerne zal realiseren.

La Diligence Spiere-Helkijn

Eind 2019 kocht Leiedal La Diligence, het pand op de hoek van de Stationsstraat en de Doornikseweg in het centrum van Helkijn met de bedoeling om het in samenwerking met het gemeentebestuur van Spiere-Helkijn te herontwikkelen. De mogelijkheid werd onderzocht om hier een dorpspunt tot stand te brengen. Hiervoor werd een begeleidingstraject van de Vlaamse overheid gevolgd, inspiratie opgedaan bij andere dorpspunten en gesprekken gevoerd met mogelijke actoren. Daarnaast startte Leiedal ook de communicatie op met de dorpsbewoners, geïnteresseerde ondernemers en mogelijke partnerorganisaties, onder meer aan de hand van een opendeurdag tijdens de kermis in augustus 2021.

Harelbeke Plastibert

In Harelbeke (Bavikhove) kocht Leiedal een perceel grond met aanhorigheden van ca. 96 are: de site Plastibert. De aankoop gebeurde in het kader van een planologische ruil zodat een bedrijf in Harelbeke nodig kan uitbreiden en groeien. De Stad Harelbeke is die uitbreiding genegen en wou daartoe een vorm van planologische ruil opzetten. Het idee bestaat om een of meerdere minder goed gelegen industriële sites te herbestemmen tot landbouwgebied en in ruil de aanpalende percelen voor het bedrijf te herbestemmen als bedrijfsgrond. Leiedal neemt hiervoor de projectregie op zich.

Harelbeke centrum I

Bij de heraanleg van het nieuwe marktcentrum in Harelbeke vormt het bestaande appartementsgebouw langs de Leiestraat (bekend als Centrum I) een pijnpunt. Een deel van het flatgebouw en heel wat winkelpanden in de plint staan leeg. De stad wil Centrum I graag (her)ontwikkelen en op een kwalitatieve manier integreren in de 'Nieuwe Markt'. In 2021 kon Leiedal hiertoe reeds vier eigendommen verwerven. In het kader van de projectregie gaan we samen met de stad op zoek naar middelen en methodieken voor de (her)ontwikkeling van Centrum I.

Projectregie Mewaf Kortrijk

Leiedal ondersteunt de stad Kortrijk in de projectregie van de Lijnwaadsite. Leiedal vertaalt de ambities van de stad naar concrete voorstellen tot samenwerking tussen de eigenaars.

Pastorie en pompgebouw Avelgem

Leiedal begeleidde de gemeente Avelgem bij de verkoop van het oude pompgebouw en de voormalige pastorie, naast de kunstkerk in deelgemeente Bossuit, zowel bij de juridische voorbereiding als bij het communicatietraject.

Dassonville Lendeledede

Leiedal sloot in 2021 een samenwerkingsovereenkomst met de gemeente Lendeledede af voor de aankoop en herontwikkeling van de kasteelsite Dassonville en de omliggende gronden en panden. Lendeledede en Leiedal willen hiermee het centrum van Lendeledede versterken en vergroenen.

Avelgem Driesstraat

Avelgem wil in de Driesstraat een klimaatneutraal woonpark realiseren. Het gemeentebestuur doet hiervoor een beroep op Leiedal, dat alle nodige verwervingen en de ontwikkeling van de site op zich

neemt. Ondertussen is een eerste eigendom verworven en zijn de onderhandelingen met de andere grondeigenaars lopende.

Avelgem site Pattyne

Leiedal onderzoekt verschillende methodes en gaat op zoek naar financiële ondersteuningsbronnen om de site Pattyne-Duprez, een planologisch correcte bestemming te geven. Het is de allereerste keer dat Leiedal een oud bedrijventerrein aankocht, niet om het te herontwikkelen als reconversieproject, maar om het integraal om te zetten in groene ruimte. Het is een eerste grote stap binnen de regionale territoriale transitiedoelstellingen die Leiedal samen met lokale besturen en streekactoren heeft uitgeschreven.

Vlaspark Kuurne

Leiedal en Kuurne werken samen om het Vlaspark nieuw leven in te blazen. De aankoop en de restauratie van de voormalige vlasroterij Sabbe zijn belangrijke stapstenen in de ontwikkeling van het park. De opstart van energie- en betonstudies in 2021 zorgden voor een beter zicht op de herbestemmingsmogelijkheden van roterij Sabbe. De opmaak van een ruimtelijk uitvoeringsplan zal de mogelijkheden beter afstemmen op de noden van de cluster roterij Sabbe. Tijdelijke invullingen met het bedrijf Urban Mapping, kunstenaars, een tentoonstelling en Kom Erbij (een heropening van de Contrei Live-installatie tijdens de zomer 2021) dragen de visie van een levendig Vlaspark verder uit.

Projectbegeleiding Open Oproep centrumvernieuwing Gullegem (Wevelgem)

De gemeente Wevelgem wil graag een nieuw ontmoetingscentrum voor Gullegem. Via een eerder ontwerpend onderzoek werd een visie opgesteld waarin werd gekozen om het ontmoetingscentrum op een nieuwe locatie te bouwen, en het te koppelen aan een centrumvernieuwing met openlegging van de Heulebeek. De gemeente vond een goede partner bij de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), de beheerder van de Heulebeek. Samen beslisten ze een traject met de Vlaams Bouwmeester op te starten volgens de procedure van de Open Oproep, voortbouwend op de inzichten uit het bestaande ontwerpend onderzoek. Leiedal begeleidt dit traject binnen een samenwerking tussen Wevelgem en de VMM. Er werden reeds vier ontwerpteams geselecteerd die een ontwerpvoorstel uitwerken, waarvan er één gekozen zal worden.

Herinrichting Robecijnplein

Leiedal ondersteunt de gemeente Spiere-Helkijn bij de herinrichting van de omgeving van het Robecijnplein. Het opzet is om van de eenzijdige functionele parkeerruimte een kwalitatieve publieke ruimte te maken, met een duidelijke verbinding met het groen van de Grote Spierebeek. In 2021 stond Leiedal in voor het afwerken van de plannen en het opstarten van de realisatiewerken.

3.3.1 Actief meewerken aan, voorbereiden en/of opvolgen van overleg in functie van afstemming en kwaliteitsontwikkeling

Regionale kwaliteitskamer

In het najaar van 2021 ging de regionale kwaliteitskamer van start met haar activiteiten. Dit is een adviescommissie en begeleidingsplatform voor ruimtelijke projecten waarop lokale besturen in Zuid-West-Vlaanderen een beroep kunnen doen. De regionale kwaliteitskamer adviseert zowel private als publiek-private (samenwerkings)projecten. Op basis van een beoordelingskader geeft de kamer advies over de ruimtelijke en architecturale kwaliteit van een project met als doel meer kwaliteit in de regio te stimuleren. Naast twee Leiedal-medewerkers werden ook twee externe experts aangesteld om te

zetelen in kwaliteitskamer, dit zijn Peter Vandenabeele en Els Claessens. In 2021 kwam de regionale kwaliteitskamer twee maal samen en gaf advies op 3 dossiers.

WinVorm

WinVorm (West-Vlaanderen in Vorm) is een samenwerkingsverband dat de ruimtelijke kwaliteit in West-Vlaanderen stimuleert. De partners in deze samenwerking zijn de Provincie West-Vlaanderen, de WVI, Leiedal, de Vlaamse Landmaatschappij en het Team Vlaams Bouwmeester. De focus ligt op kwaliteitsvolle ontwerpen voor diverse opdrachten op het vlak van bouwkunde, stedenbouw en landschapsarchitectuur van West-Vlaamse publieke overheden. Hiervoor is een selectieprocedure, de Oproep WinVorm ontwikkeld, gebaseerd op het principe van een architectuurwedstrijd. Dit jaar namen twee lokale besturen in Zuid-West-Vlaanderen deel aan de Oproep WinVorm: de stad Menen en de gemeente Deerlijk.

WinVorm organiseert ook elk jaar een lezingenreeks en een daguitstap rond nieuwe ontwikkelingen, visies, ervaringen inzake ruimtelijke uitdagingen waar lokale besturen mee geconfronteerd worden. 2021 was, omwille van covid, een bijzonder jaar, waarbij de lezingen in het voorjaar digitaal werden georganiseerd. De daguitstap bracht 100 geïnteresseerden naar Brussel, om daar de ruimtelijke ontwikkeling in de Kanaalzone te verkennen. De lezingenreeks werd in november afgesloten met een viering, waarbij meer dan 20 jaar WinVorm belicht met een blik op de toekomst, gebracht door een aantal interessante sprekers en de Vlaamse Bouwmeester Eric Wieërs.

Daarnaast bleef ook de Kwaliteitskamer WinVorm actief in 2021. De Kwaliteitskamer formuleert een autonoom kwaliteitsadvies en begeleidt de procedures van de Oproep en Selectie WinVorm. Ook Leiedal maakt deel uit van deze provinciale adviesgroep.

3.3.2 Ondersteuning gemeentediensten

Leiedal organiseerde in 2021 structureel kennisdeling, leverde eerstelijnsadvies aan de lokale besturen omtrent ruimte en leefomgeving en voorzag coaching op maat.

Structurele kennisdeling via IGORO, GOA, IGOMOB, overleg rond milieu en groen

Leiedal organiseert het intergemeentelijk overleg ruimtelijke ordening (IGORO) samen met het Departement Omgeving. Tijdens het overleg komen wijzigingen in wetgeving aan bod, lopende subsidieprojecten, goede voorbeelden in Vlaanderen, specifieke thema's zoals open ruimte, groenplan, ... Het forum wordt voorafgegaan door een informeel overleg op dossierniveau.

Naast het intergemeentelijke overleg omtrent ruimtelijke ordening is er ook een specifiek overleg tussen gemeentelijke omgevingsambtenaren (GOA). Deze collegagroep garandeert kennisuitwisseling vanuit concrete projecten.

Via het intergemeentelijk overleg mobiliteit (IGOMOB) werden beleidsmakers en -medewerkers mobiliteit en duurzaamheid op de hoogte gehouden rond verschillende thema's: de evolutie in de opmaak van lokale mobiliteitsplannen, deelmobiliteit, elektrische mobiliteit (met o.a. alle recente ontwikkelingen rond laadinfrastructuur voor elektrische wagens en de aankoopcentrale voor duurzame voertuigen) en interessante subsidieprojecten en kennisnetwerken (bv. Green Deal, ...).

Het intergemeentelijk overleg voor milieudiensten wordt georganiseerd samen met de WV1 en de provincie West-Vlaanderen. In 2021 waren er vier sessies (thema luchtkwaliteit en geurhinder, thema water- en droogte, thema vergunningen en stikstofarrest, thema natuur en landschap). Het intergemeentelijk overleg met groenambtenaren ging driemaal door rond diverse thema's en is vooral een uitwisseling van ervaringen en kennis onder de groendiensten. Leiedal neemt ook deel aan de intergemeentelijke initiatiefgroep van het Stadlandschap Leie en Schelde.

Structurele ondersteuning en eerstelijnsadvies diensten

Leiedal-medewerkers hielpen verschillende gemeenten structureel voor verschillende domeinen. Voor de behandeling van omgevingsvergunningaanvragen voor stedenbouwkundige handelingen was dat onder meer het geval in Deerlijk, Kortrijk, Kuurne, Zwevegem en Spiere-Helkijn. In Spiere-Helkijn nam Leiedal verder de rol van gemeentelijke omgevingsambtenaar op, zowel voor stedenbouwkundige handelingen als voor ingedeelde inrichtingen, kleinhandel en vegetatiewijziging. In de stad Harelbeke versterkt Leiedal sinds begin 2021 de milieudienst door het wegvallen van een gemeentelijke omgevingsambtenaar. Op deze manier kan er verzekerd worden dat de milieutaken en –dossiers tijdig behandeld worden. In zowel Avelgem als Deerlijk versterkte Leiedal tijdelijk de mobiliteitsdienst. De ondersteuning in Avelgem betrof advies over trage wegen en de opvolging van het lokale mobiliteitsbeleid. In Deerlijk staat Leiedal in voor de opvolging en uitwerking van het lokale mobiliteitsbeleid.

Leiedal is als partner van de gemeente voor kwalitatieve ruimtelijke ontwikkeling aanwezig op het lokaal woonoverleg van alle gemeenten, rechtstreeks of via de werking binnen BeterWonen.

Leiedal richtte in 2020 een intergemeentelijke handhavingscel op voor de aanpak van omgevingsmisdrijven. Omgeving omvat milieu en ruimtelijke ordening. De acht ingestapte gemeentebesturen kiezen zelf voor welke dossiers zij een beroep doen op de handhavingscel. Die cel heeft de nodige erkenningen om terreinen te betreden en herstel op te leggen. De intergemeentelijke handhavingscel werkte in 2021 nauw samen met de lokale besturen. De klemtoon lag op het wegnemen van de gevolgen van de misdrijven. Er is ondertussen een versterkt netwerk met andere handhavers: de Vlaamse overheid, intercommunales, de politie en het parket. Het aantal nieuwe dossiers steeg en Leiedal breidde de cel uit met een extra handhaver. Twee derde van de handhavingsdossiers kostten minder dan een dag werk. De hoeveelheid werk hangt sterk af van hoe spontaan de schenders de gevolgen wegnemen van hun misdrijf.

Coaching op maat van lokale besturen en bedrijven

Een doordachte verweving van wonen en werken biedt een pak kansen aan zowel bedrijven als buurtbewoners. Omdat verweven geen evidente opdracht blijkt te zijn, riep Leiedal de Verweefcoach in het leven met ondersteuning van Vlaio. Verder bouwend op projecten die in 2020 reeds werden opgestart, werkte de verweefcoach in 2021 aan een 20-tal concrete cases, gaande van onderzoeken voor herbestemming, bemiddeling, cocreatie tussen bedrijven tot de ontwikkeling van een dorpspunt. Het voorbije jaar speelde de verweefcoach ook een rol in het ontwikkelen van de LocusFocus tool, en datagedreven tool die bedrijven en lokale besturen helpt om het juiste bedrijf op de juiste plaats te vestigen.

De Mobiliteitscoach werkte binnen SHARE-North een concreet ontzorgingstraject uit voor bedrijven om hun woon-werkverkeer te verduurzamen. In 2021 werd het aantal cases uitgebreid en het traject verder

pagina 35

verfijnd. De toolbox van de Mobiliteitscoach werd geëvalueerd en uitgebreid. In 2021 werden drie cases verder uitgewerkt (Linum, Revor, Jori) om in 2022 over te gaan tot actie.

Daarnaast onderzoekt Leiedal ook de inzetbaarheid van RenovatieCoaches voor patrimoniumbeheer en begeleiding van bedrijven op het vlak van energiezuinig verbouwen.

3.4 Mens en samenleving

3.4.1 Wonen

Warmer Wonen

Op 1 april 2021 startte het project SUPRA officieel op. Hiermee zullen drie jaar lang vier renovatiecoaches, een projectleider, een administratief assistent en een communicatiemedewerker de renovatiegraad in de regio helpen versnellen. SUPRA is goed voor een budget van ongeveer 3.5 miljoen euro en gebeurt in samenwerking met de stad Gent en IGEMO. SUPRA staat voor Speed UP Renovation through Accompaniment en sluit perfect aan bij de renovatiebegeleiding die Leiedal al langer biedt met de RenovatieCoach. SUPRA project kadert binnen het European Local ENergy Assistance (ELENA) van de Europese Commissie en de Europese Investeringsbank, onder het "Horizon 2020" programma. Het doel is om in de drie regio's samen, op drie jaar tijd 3.228 huishoudens te begeleiden bij hun ingrijpende energetische renovatie. Deze inspanning moet resulteren in een verminderde CO₂-uitstoot van 5.510 ton per jaar, terwijl ook de werkgelegenheid in de bouwsector een boost moet krijgen.

De samenwerking rond energie, wonen, en welzijn met W13, energiesnoeiërs West-Vlaanderen en andere partners binnen het Energiehuis-WarmerWonen kwam in 2021 op kruissnelheid en een nieuwe werkingsperiode-subsidieperiode 2022-2025 werd voorbereid richting het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA).

Het subsidieproject Energieconsulenten - Renovatiescan eindigde eind 2021. Hierbinnen werd in 2021 actief ingezet op diverse communicatieacties, waarbij digitale communicatie zoals digitale infomomenten, sociale media en digitale brochures belangrijk bleken in tijden van corona. De realisatie van de pilootwoning in Menen werd onder de aandacht gebracht via een brochure, persmoment en opendeurweekend. De RenovatieCoach stelde zijn dienstverlening voor aan de bezoekers van de Bouwexpo in Kortrijk. De communicatiedienst leverde interessante artikelen over renovatiebegeleiding aan voor de lokale infomagazines en bij wijze van test organiseerde Leiedal een aantal zitdagen in de lokale woonloketten om de RenovatieCoach ook letterlijk dichterbij de mensen te brengen.

Samen met W13 kreeg Leiedal een nieuwe subsidie goedgekeurd binnen de oproep Energieconsulenten - Renovatiebegeleiding. Met deze middelen zal vanaf 2022 voor drie jaar lang een extra renovatiebegeleider ingezet worden, enerzijds voor noodkopers en anderzijds voor appartementen.

Binnen EMPOWER 2.0 focuste Leiedal op collectieve renovaties, onder meer door prospectie voor burenpremies via huisbezoeken door de RenovatieCoach. Verschillende dossiers van appartementen werden afgerond. Voor de Seizoenswijk in Kuurne werd een buurtgerichte campagne uitgewerkt. Het aantal geïnteresseerden voor energetische renovatie bleek echter lager te liggen dan gehoopt. In 2022 wordt deze aanpak dan ook geëvalueerd en bijgestuurd.

Beter Wonen

Beter Wonen is het intergemeentelijke samenwerkingsproject met betrekking tot woonbeleid in Anzegem, Avelgem, Spiere-Helkijn en Waregem. Leiedal neemt binnen Beter Wonen de algemene coördinatie op zich en stelt ook een technisch-administratief medewerker te werk. Deze laatste staat in voor de opvolging van het leegstandsregister, kwaliteitsonderzoeken, conformiteitsattesten,

ondersteuning bij premie-aanvragen aan het loket, plaatsbezoeken ... De algemene coördinatie omvat een heel ruim en divers takenpakket. In 2021 werd onder meer verder gewerkt aan de uitbouw van een uniek woonloket in Waregem, een visie voor sociaal wonen, een verordening rond conformiteitsattesten, het verfijnen van de proactieve aanpak van kwaliteitsbewaking, ...

Woonplan Wervik

Leiedal voerde in 2021 een woonstudie uit in opdracht van de stad Wervik. De woonstudie is een analysedocument, opgebouwd aan de hand van de actieplannen uit het woonbeleidsplan 2014-2019. Er werd gestart met een voortgangstoets van het huidige woonbeleidsplan en een knelpuntenanalyse van de huidige toestand, aangevuld met een participatietraject om te komen tot aanbevelingen voor het beleid.

3.4.2 Energietransitie

Leiedal ondernam ook in 2021 heel wat acties in het kader van duurzame energieopwekking, - distributie en -opslag.

RE/SOURCED (Urban Innovative Actions)

RE/SOURCED (2020-2023) mikt op de uitbouw van een circulair en zelfvoorzienend energiesysteem op Transfo. Leiedal leidt het project in goede banen, de andere partners zijn de gemeente Zwevegem, de Provincie West-Vlaanderen, Universiteit Gent, Flux50, VITO en REScoop.eu.

Het doel van RE/SOURCED is om Transfo volledig te voeden met lokaal geproduceerde hernieuwbare energie. De ruggengraat van het systeem is een lokaal elektriciteitsnet op gelijkstroom dat zowel energie als materiaal bespaart (meer capaciteit met dezelfde hoeveelheid metalen/materialen). Het gelijkstroomnet verbindt een aantal verspreide hernieuwbare bronnen (zonnepanelen en een middelgrote windturbine) met energieopslag (batterijen, waterkrachtaccumulatie en *vehicle-to-grid*). Een hernieuwbare energiegemeenschap - waaraan alle gebruikers op Transfo zullen deelnemen - zal de gedeelde infrastructuur en samenwerking beheren. RE/SOURCED voorziet ook een educatief parcours voor burgers, scholen en lokale besturen, en een trainingspakket voor professionals. Bij de Vlaamse overheid wordt een regelluwe zone aangevraagd: zo mag tijdelijk buiten de lijntjes worden gekleurd.

In 2021 werd de realisatie van hernieuwbare energieproductie en energieopslag op Transfo voorbereid: een middelgrote windturbine, PV-panelen, batterijsystemen, een *energy management system*, *pumped water storage*, een draagstructuur voor de PV-panelen ... De bestekken werden uitgeschreven – in samenwerking met de partners- en sommige werden in 2021 in de markt gezet. Het educatief parcours werd voorbereid. Er werd een interpretatieve vraag voor de Europese Commissie voorbereid en ingediend. Dit laatste om een belangrijk regelgevend knelpunt op te lossen, wat de realisatie van de RE/SOURCED ambitie vandaag in de weg staat.

EMPOWER 2.0 (Interreg IVB NSR)

Binnen EMPOWER 2.0 zetten Leiedal en de projectpartners in op het versterken van de positie van de burger in de energietransitie. Zo ondersteunt Leiedal groepen burgers, in een woonwijk, stad of gemeente, gezamenlijk voor collectieve renovaties. Een RenovatieCoach coördineert en begeleidt dergelijke trajecten. Dit blijkt niet eenvoudig, zeker gezien de coronamaatregelen. De eerste resultaten in flatgebouwen zijn wel veelbelovend. Op de site Transfo bereidde Leiedal een energiegemeenschap

voor en de realisatie van een middelgrote windturbine. In 2021 ondernam Leiedal nog diverse acties om de participatie van burgers in het energieverhaal te bevorderen. Voorbeelden zijn de samenwerking met de regionale burgercoöperatie voor hernieuwbare energie Vlaskracht via periodiek overleg, advies en de ondersteuning van communicatieacties en het zonnepanelen dat coöperatieve investering in zonnepanelen op publieke gebouwen mogelijk maakt. Maar evenzeer de oprichting van een regionaal klimaatfonds past in dit verhaal.

LECSEA (Interreg VA 2 Zeeënproject)

Leiedal is lead partner in LECSEA. Het project faciliteert de uitrol van energiegemeenschappen in de 2 Zeeën-regio. Een nieuwe Europese richtlijn, die in 2021-2025 geïmplementeerd wordt in Vlaanderen, maakt het voor burgers mogelijk om collectief hernieuwbare energie-installaties te bezitten en de energie daaruit te delen. Dat opent perspectieven voor bijvoorbeeld wijkinstallaties, zowel rond warmte als elektriciteit.

Via LECSEA en een aantal pilootprojecten zorgt Leiedal ervoor dat Zuid-West-Vlaanderen mee is in het verhaal. Dit via het concept van de warmtemakelaar, dat sinds 2021 in voege is. In het centrum van Wevelgem (omgeving Campus) legde Leiedal in 2021 de basis voor een investering in een BEO-veld (boorgat-energie-opslag) die de omliggende publieke gebouwen kan verwarmen. Op De Voerman in Anzegem onderzocht Leiedal de aanleg van een warmtenet dat gevoed wordt met de warmte van een hoofddrinkwaterleiding. Hiermee legt Leiedal de fundamenten voor een gasloze wijk binnen dit reconversieproject. In Menen onderzocht Leiedal samen met Fluvius en Aquafin het potentieel voor een warmtenet waarbij de warmte uit afvalwater gerecupereerd wordt. Op Evolis wordt samen met de kmo's een energiegemeenschap voorbereid die opstart met een gedeeld dataplatform voor energie. Op het bedrijventerrein Gullegem-Moorsele werden kmo's begeleid rond energetische renovatie en optimalisaties.

Lokaal Energie- en Klimaatpact

De Vlaamse regering nodigde alle Vlaamse steden en gemeenten eind 2021 uit om het Lokaal Energie- en Klimaatpact Vlaanderen (LEKP) te ondertekenen. Hiermee engageren de steden en gemeenten zich om het hernieuwde burgemeestersconvenant te ondertekenen (gebeurde in Zuid-West-Vlaanderen al in 2019), scharen ze zich achter een aantal doelstellingen (CO2-reductie, vermindering CO2-uitstoot in publieke gebouwen) en zullen ze werken rond een viertal topics. De 13 steden en gemeenten in het werkingsgebied onderschreven dit stuk voor stuk. De Vlaamse overheid maakte financiële middelen vrij om de steden en gemeenten hierin te ondersteunen en stuurde aan op intergemeentelijke samenwerking. Leiedal is in de regio trekker en coördinator van het Burgemeestersconvenant en ontwikkelde door tijdig te anticiperen via onderzoeks- en pilootprojecten heel wat expertise rond de verschillende uitdagingen en werven van het LEKP. Leiedal stelde voor om deze expertise ter beschikking te stellen en verder uit te bouwen ten behoeve van alle steden en gemeenten om de doelstellingen te bereiken. Een regionaal team van medewerkers zal bijgevolg de lokale besturen ondersteunen in projecten ter uitvoering van het LEKP. Het regionaal klimaatteam bestaat enerzijds uit een aantal specifieke profielen (energiemakelaar, technisch medewerker, projectmedewerker klimaat) die gedetacheerd zullen worden in de deelnemende steden en gemeenten en anderzijds een regionaal medewerker die ingezet zal worden op gedeelde acties.

Doorbraakproject energiegemeenschappen

Op verzoek van de Vlaamse overheid zal het Labo Regiovorming, actief binnen de VVSG, de regionale samenwerking de komende twee jaar ondersteunen, onder meer door regionale doorbraken te

faciliteren. Daartoe werd begin 2021 een eerste oproep gelanceerd. De conferentie van burgemeesters van de 13 gemeenten in Zuid-West-Vlaanderen diende, met de steun van Leiedal, een projectvoorstel in dat focust op de regionale uitwerking van energiegemeenschappen. Naast begeleiding vanuit het Labo Regiovorming krijgt het project een cofinanciering van 25.000 euro.

3.4.3 Creativiteit prikkelen

C2L3Play

Leiedal organiseerde in het kader van het grensoverschrijdende project C2L3Play (Interreg Fra-Wal-Vla) begeleiding aan designers, kunstenaars, ondernemers, kmo's en particulieren met de ambitie om artistieke, technologische en economische projecten te ontwikkelen in de sector van de culturele en creatieve industrieën. Zo creëert Leiedal nieuwe mogelijkheden op het vlak van cultuur, pedagogie en kunst, telkens met een link naar data en ruimte. Leiedal begeleidde kunstenaar Jonas Vansteenkiste met zijn project Pedigree en Sylvain Couzinet-Jacques met zijn project Ronde de Nuit. De resultaten van het project werden gepresenteerd op de slotconferentie in oktober 2021 in Bergen en via de publicatie van een witboek.

MyMachine

Meer dan ooit werden in dit tweede COVID-jaar studenten tijdens hun MyMachine-opdracht uitgedaagd om ondernemend te zijn en zelfsturing te combineren met een hoge dosis creativiteit. Vanuit hun 'kot' betrokken ze de kinderen via online workshops of videoboodschappen. Howest-studenten Ergotherapie ontwikkelden een draaiboek voor het bouwen van hun 'zoekmachine'. Hierdoor konden de leerlingen van het buitengewoon secundair onderwijs zelfstandig verder werken aan de bouw van de droommachine. Zo trokken alle studententeams na de paasvakantie naar de lagere scholen om er een 'Work in Progress' op maat te organiseren. Er werd ingezet op hybride initiatieven waarbij steeds een plan B werd voorzien.

In het kader van de MyMachine-cyclus 2020-2021 werden in februari de campussen van PXL-Education in Hasselt en het Industrial Design Center van Howest in Kortrijk voor één dag omgebouwd tot een MyMachine-fabriek. De hogeschoolstudenten presenteerden er de eerste proof-of-conceptmaquettes van de door 400 kinderen bedachte machines en er werd samen geëxperimenteerd op de achterliggende mechanische, chemische of elektronische principes.

In oktober 2021 werd het startschot gegeven van de MyMachine-cyclus 2021-2022, samen met achttien lagere en technische scholen van Brugge tot Maaseik en de twee hogeronderwijspartners, de Hogeschool West-Vlaanderen (Kortrijk) en Hogeschool PXL Limburg (Hasselt). In Howest wordt samengewerkt met de opleiding Industrieel productontwerpen, Digital Arts & Entertainment en de opleiding Ergotherapie. In PXL wordt samengewerkt met vier multidisciplinaire teams uit PXL-Tech en PXL-Education.

De bedrijfs- en ondernemerswereld is tegelijk partner en doelgroep binnen MyMachine Vlaanderen. Al van bij de prille start werd nauw samengewerkt met de ondernemingswereld, zowel met kmo's als met grote ondernemingen. In 2021 werden via Agoria vier bedrijven geselecteerd die meestapten in de realisatie van droommachines. Twee bedrijven (SPIE Belgium en Voxdale) werden gekoppeld aan MyMachine Vlaanderen & Brussel en twee (Ateliers Pierre en Citus Engineering) aan partnerorganisatie MyMachine Liège. Het bedrijf fungeert als mentor voor de MyMachine teams door

de hoger onderwijs studenten te adviseren en door de bouwfase van het werkend prototype in het technisch secundair onderwijs waar mogelijk te faciliteren.

In 2021 besliste de Vlaamse Regering om de structurele financiering van MyMachine met vier jaar te verlengen.

MyMachine werd voor het 3e jaar op rij geselecteerd voor de gerenommeerde HundrED lijst met leidende initiatieven rond onderwijs. MyMachine DreamsDrop werd in 2021 erkend als World Changing Idea 2021 door de Fast Company. In 2021 werd MyMachine geselecteerd voor de HundrED Global Spotlight on Creativity in samenwerking met de LEGO-Foundation. MyMachine werd bovendien geselecteerd voor de officiële Global Tribute to Sir Ken Robinson en figureerde in het boek Difference Making At The Heart Of Learning (Tom Vander Ark en Emily Liebtog) met een selectie van toonaangevende vernieuwende onderwijsinstellingen en initiatieven.

In 2021 werden vier nieuwe MyMachine licenties ondertekend: met MyMachine Catalonia (Spanje), MyMachine Hrvatska (Kroatië), MyMachine Indiana (USA) en MyMachine Chicuahua (Mexico). Vandaag zijn er wereldwijd 11 licenties actief. De verschillende MyMachine Chapters leiden op hun beurt tot een sterke samenwerking binnen de eigen landsgrenzen en dit tussen onderwijsinstellingen, het bedrijfsleven, ngo's, kennisinstellingen en burgerinitiatieven. In 2021 leidde MyMachine wereldwijd tot 120.000 studentenuren die werden geïnvesteerd in de realisatie van kinderdromen.

In 2021 werd de tweede MyMachine wereldwijde Dreamsdrop campagne gelanceerd gericht naar leerkrachten van lagere scholen. Lagere scholen uit 21 landen dienden kindertekeningen in. Daarvan werden 39 ideeën geselecteerd en vervolgens gelinkt aan hetzij Howest (B) of de Design Faculty of Monterrey Tech University in Querétaro (Mexico). Deze conceptualiseerden de ideeën en bouwden een proof-of-concept. Het verloop van de oefeningen werd via sociale media met de scholen gedeeld en gedocumenteerd.

MyMachine werd in 2021 uitgenodigd voor lezingen in Finland, (Burning Questions - januari 2021), Groot-Brittannië (Imagine If... - maart 2021), India Mumbai (Round Table Conference on Entrepreneurship, Amity University - april 2021), Italië (European Training Foundation & Unesco: Building Lifelong Learning Systems - juni 2021), Kroatië (Nikola Tesla Museum & Fablab Hrvatska Conference on the intersection of non-formal and formal learning, oktober 2021), Portugal (Folio International Literature Festival 2021 - oktober 2021) en China (China Education Innovation Conference, Beijing - november 2021).

Designregio Kortrijk

Sinds 2004 is Leiedal partner van Designregio Kortrijk, een samenwerkingsverband tussen overheid, ondernemers en onderwijs met als doel de economische waarde te verhogen van de regio en de creatieve maakindustrie door design thinking toe te passen. Leiedal werkte in 2021 met Designregio Kortrijk samen voor onder meer:

- TRIPOD-II: het ontwikkelen van producten voor de publieke ruimte via een cocreatietraject met ontwerpers en lokale besturen.
- Architectuurlezing met Philippe Viérin (noArchitecten), Vives en Howest in samenwerking met Archipel vzw over de relatie tussen student en stad.
- Opname van het kunstwerk Timeless Waves (Zilvinas Stasiulevicius) in de programmatie van WONDER, Kortrijk Creativity Festival op de voormalige site Van Marcke

- Het Interregproject C2L3Play waarbinnen onder meer nagedacht werd rond publieke ruimte en 3D-modellering
- KI:SS: het uitwerken van het 'Territorial lab' met als experimenteerruimte de Broeltorens
- Algemene ondersteuning van Designregio bij hun werking.

Repairing the Present (S+T+ARTS)

Binnen Repairing the Present willen Snowball en Gluon in partnerschap met Leiedal in de regio Zuid-West-Vlaanderen kunstenaar(s), onderwijs- en onderzoeksinstellingen, bedrijven en burgers samenbrengen. Dit partnerschap heeft tot doel om, uitgaande van één of meerdere regionale uitdagingen op het vlak van klimaat en (open) ruimte en mede geïnspireerd door het beleidsplan van Leiedal, een aantal locatiegebonden projecten te realiseren. Deze projecten, virtueel of reëel, kunnen zowel leiden tot andere vormen van leven, wonen en werken met het oog op een meer duurzame wereld als tot nieuwe economische opportuniteiten en alternatieve vormen van sociale participatie. Het project loopt van september 2021 tot 31 december 2022 en omvat de volgende luiken: twee kunstenaars in residentie, tentoonstellingen en netwerkevents en een educatief luik.

Leiedal neemt binnen het Starts-project Repairing the Present een faciliterende rol op, door een aantal locaties voor te stellen waar Leiedal reeds actief is, en door de Vlaamse trekkers, Snowball en Gluon, inhoudelijk te ondersteunen bij de uitwerking van het project. Leiedal is lid van de *Local expert group* die het project stuurt en begeleidt. In 2021 werden twee open calls gedefinieerd en werden twee kunstenaars geselecteerd in het kader van deze oproep.

Belevingspunt op de Heuvelroute

Met Westtoer werd de inplanting van een landmark als belevingspunt op de Vlaamse 'Heuvelroute' (een van de iconroutes als opvolger van de fietsroute Vlaanderen) verkend. Het opzet is een kwalitatief en landschappelijk sterke hotspot te maken in de regio die bijdraagt tot de toeristisch-recreatieve opwaardering van het interfluvium. Na een terreinverkenning werden drie mogelijke locaties op het grondgebied van de gemeente Zwevegem geselecteerd die nu verder ontwerpmatig worden onderzocht.

3.4.4 Behoud door ontwikkeling

Intergemeentelijke onroerendergoeddienst

Leiedal treedt op als intergemeentelijke onroerendergoeddienst (IOED) in de regio. De IOED ondersteunt binnen haar gesubsidieerde werking de lokale besturen op vlak van archeologie, bouwkundig erfgoed, cultuurhistorische landschappen en het creëren van draagvlak bij de burger voor het onroerend erfgoed in de regio. In 2021 was de IOED actief op vele fronten. Zo verleende ze advies voor verschillende omgevingsvergunningaanvragen, zetelde in de adviescommissie bouwkundig erfgoed van Harelbeke, richtte mee een regionale kwaliteitskamer op en begeleidde lokale besturen bij de opmaak van kerkenplannen. Op het vlak van archeologie beheerde Leiedal een raamcontract voor de opmaak van een archeologienota, ondersteunde ze de publiekswerking rond belangwekkende archeologische trajecten en gaf ze input aan erkende archeologen voor de opmaak van hun archeologienota. De IOED werkte rond communicatie en publiekswerking samen met de erfgoedcel zuidwest aan de podcast Erfgoedmysterie die meer dan 3000 keer beluisterd werd, inventariseerde in een proefproject met burgerparticipatie kleine landschapselementen in de buurt van Rollegem, startte met het project Bakens van Bomen waarin het waardevol houtig erfgoed in de regio in de kijker zet,

initieerde een eigen instagramaccount, coördineerde de editie van Open Monumentendag en organiseerde een festival van het landschap in Avelgem.

Modernism for the Future

In het Europees project Modernism for the Future zette Leiedal samen met de partnersteden Kaunas (Litouwen), Lviv (Oekraïne) en Brno (Tsjechië) een grensoverschrijdend project op rond de rol van het modernisme in de architectuur in Europa. In dit project werden twee lokale en twee internationale kunstenaars gekoppeld aan vier modernistische gebouwen in de regio. In 2021 gingen de vier kunstenaarsresidenties door in de Villa Gaverzicht van Gentiel Van Eeckhoutte (Waregem), het Joegoslaviëpaviljoen van Vjenceslav Richter (Wevelgem), de IJzerwinkel van Huib Hoste (Wervik) en de Verrijzeniskapel in Kortrijk. Deelnemende kunstenaars waren Jonas Vansteenkiste, Ingel Vaikla, Andrii Linik, Andrea Uváčiková, Zuzana Bartošová, Malgorzata Olchowska en Erich Weiss. Deze residenties mondden uit in individuele toonmomenten in de geselecteerde gebouwen maar ook een groepstentoonstelling in Kaunas die zal plaats vinden in het voorjaar van 2022.

Erfgoedbeheersplan Sint-Arnolduspark in Tiegem (Anzegem)

Het Sint-Arnolduspark werd in 2019 beschermd als cultuurhistorisch landschap vanwege zijn relictwaarde als voormalig bedevaartsoord. Op basis van een erfgoedbeheersplan kan de gemeente subsidies ontvangen van het agentschap Onroerend Erfgoed, onder meer voor de restauratie van de karakteristieke cementrustieke constructies en voor het onderhoud van het park. Met de gemeente werden afspraken gemaakt om zo'n beheersplan op te maken en af te stemmen met het natuurbeheerplan van de Bosgroep. Leiedal betreft ook de aanpalende eigenaars die mee in het beschermingsbesluit zitten. Een verlenging voor de opmaak van het beheerplan werd ondertussen aangevraagd en toegekend.

3.4.5 Publieke ruimte voor ontmoeting

De publieke ruimte is een plaats van en voor de gemeenschap. Inwoners hechten terecht steeds meer belang aan de gebruiks- en belevingswaarde van die plekken. Er zijn in de regio voorbeelden van de herinrichting van de publieke ruimte die geleid hebben tot een aangename en kwalitatieve omgeving waar ontmoeten en verblijven een evidentie zijn geworden. Maar, er is ook nog werk aan de winkel.

In 2021 werkte Leiedal op diverse locaties op verschillende thema's, zowel in eigen projecten als in opdracht van lokale besturen, telkens opnieuw vanuit de behoefte van de plek en de omgeving. Enkele belangrijke aspecten daarbij zijn creatieve en veelzijdige inrichting, het potentieel aan trage wegen en deelmobiliteit via al dan niet tijdelijke mobipunten, ontharding, vergroening ...

Innovatie en cocreatie zijn de sleutelbegrippen binnen TRIPOD II (Interreg Fra-Wal-Vla). Leiedal ontwikkelde de afgelopen jaren in cocreatie met de lokale besturen, ontwerpers en bedrijven een aantal innovatieve producten die een uitgesproken meerwaarde vormen voor de publieke ruimte. In 2021 werden deze producten verder verfijnd om ze in 2022 te kunnen uitrollen. Het gaat om:

- De slimme vuilnisbak die TEN (Kortrijk) ontwierp samen met o.a. Zwevegem, Avelgem, Kuurne, Wervik, Deerlijk, Kortrijk, Harelbeke en Waregem combineert zichtbaarheid met efficiëntie en is gemaakt uit herbruikbaar materiaal. De vuilnisbak laat gebruikers sorteren en is vanop afstand te monitoren. Zo hoeft het lokaal bestuur de bak alleen maar te legen als hij vol is en hoeft er niet nodeloos te worden rondgereden. De vuilnisbak kan optioneel worden

uitgerust met slimme sensoren, een led-ring en een speaker om feedback te geven aan gebruikers. Hij valt op en is tegelijk mooi te integreren in de publieke ruimte. De eerste toonmodellen komen in 2022 in de publieke ruimte te staan.

- De groenmodule brengt tijdelijk groen in de publieke ruimte. Ontwerpbureau Studio Dott. (Antwerpen) zocht samen met gemeenten naar een oplossing om groen in de openbare ruimte efficiënter en duurzamer te onderhouden en te beheren. Het resultaat is een modulair systeem waarmee je ruimtes kunt vergroenen en tijdelijk functioneel kan verharderen, bijvoorbeeld bij evenementen. De eerste prototypes worden in 2022 uitgetest in diverse gemeenten in de regio Kortrijk. Partners: Imog, Mirom, Kortrijk, Zwevegem, Menen. Bedrijven: Lesage nv, Disaghor, Arbowar, Growebo en Krinkels.
- De Blauwe Ruit is een lus van 90 km die wordt gevormd door de belangrijkste waterlopen van de Eurometropool. De Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai en haar partners zochten naar een ingreep in het landschap langs de fietsroute die de lus herkenbaar en uitnodigend maakt. Yoann Druet & Emmanuelle Valot (Rijsel) bedachten een set blauwe elementen: kaders, bankjes, uitzichtpunten en visuals. De eerste kaders zijn al te zien langs het water, zoals bij Transfo in Zwevegem. Partners: Eurometropool, BAW Billiet Art Works, Carpentier, Wever & Ducré, TEN, Waak.
- Zicht op de toekomst wordt concreet met 3D-elementen uit beton en QR-codes. Pilipili (Kortrijk) ging aan de slag rond de vraag: hoe kun je een fysieke plek in relatie plaatsen met verleden of toekomst? Modulaire betonelementen uit een 3D-printer worden opgesteld op plaatsen waar ze via doorzichten een nieuw perspectief creëren. Gebruikers kunnen door de gaten kijken en meer te weten komen via QR-codes. Dit project is nog in ontwikkeling.
- Een mobipunt is een plaats waar verschillende functies elkaar ontmoeten. Het punt is ingericht om op kleinschalig niveau multimodaal vervoer mogelijk te maken en te promoten. Yellow Window (Antwerpen) bedacht samen met o.a. Menen, Zwevegem, Lendeledede en Harelbeke een oplossing voor vragen rond veiligheid, herkenbaarheid, informatie, comfort en multimodaliteit. Tegelijk faciliteert het volume bijkomende functies. In 2022 worden op vier plaatsen in de regio toonmodellen geïnstalleerd, in verschillende configuraties.

4 Naar een doelgerichte aanpak op regionaal niveau

4.1 (Samenwerken) aan een regio in transitie

Het TransitieTeam van Leiedal expliciteerde in 2021 de verbanden tussen de verschillende transitielijnen. Het toetste vervolgens de transitielijnen af aan nieuwe beleidsinzichten en -prioriteiten op regionaal, provinciaal, Vlaams, federaal en Europees niveau. Daarna vertaalde het de strategische en operationele doelstellingen naar innoverende hefboomprojecten in nauwe samenwerking met de werkgroep Subsidies en Fondsen. Het TransitieTeam volgt deze hefboomprojecten van nabij op om *lessons learned* te delen, de meerwaarde voor andere projecten te capteren en om kruisverbanden tussen de verschillende projecten te leggen.

4.1.1 Met huispartners

Leiedal en haar huispartners overleggen maandelijks binnen een Verruimd Managementteam. Dit structurele overlegplatform garandeert niet alleen een goede onderlinge afstemming maar zorgt vooral voor het identificeren van gedeelde opportuniteiten, kruisverbanden en bundeling van krachten. De onderlinge afstemming weerspiegelde zich onder meer in een duidelijk werkkader in covid-tijden, sterke ondersteuning van de interne werking op vlak van IT, telefonie en informatieveiligheid, het voeden van Koffie Leiedal als driemaandelijks collectief uitwisselingsmoment en structureel overleg tussen de communicatiemedewerkers. De bundeling van krachten en de uitwerking van kruisverbanden resulteerde onder meer in een gecoördineerde inbreng in het Regionaal Relanceplan Zuid-West-Vlaanderen en afstemming over de oproepen in het kader van de Vlaamse Veerkracht.

Het Energiehuis Warmer Wonen kwam in 2021 op kruissnelheid. De uitgebreide dienstverlening rond energieleningen en -premies, renovatiebegeleiding en contactmomenten weerspiegelt de gezamenlijke ambities en dynamiek in deze samenwerking tussen Leiedal en W13. Samen met Logo Leieland expliciteerde Leiedal het thema gezondheid niet alleen voor de eigen medewerkers maar ook in ruimtelijke processen en projecten zoals het Festival van het Landschap in Avelgem. Ook zuidwest was nauw betrokken bij het festival. Daarnaast werkte Leiedal ook samen met zuidwest rond de voorbereiding van 50 jaar E17 en de tweede reeks van de succesvolle podcast Erfgoedmysterie.

4.1.2 Met lokale en bovenlokale besturen

De kantoren van Leiedal vormen traditioneel een ontmoetingsplek voor lokale en bovenlokale beleidsmakers. Ook tijdens het uitdagende jaar 2021 huisvestte Leiedal heel wat lokale en bovenlokale overlegplatformen zoals de Regioraad, de Conferentie van Burgemeesters, het Sociaal Economisch Forum, het Interbestuurlijk Overleg, de Vervoerregio Zuid-West-Vlaanderen... Als deze overlegmomenten digitaal dienden te verlopen omwille van de geldende coronamaatregelen, stond Leiedal in voor de nodige voorbereiding en ondersteuning.

Het interbestuurlijk overleg (IBO) Zuid-West-Vlaanderen bestaat uit de betrokken besturen op lokaal, provinciaal en Vlaams niveau. Het overleg zorgt voor de bestuurlijke (politieke), beleidsmatige afstemming van de regionale acties en bereidt de (inter)bestuurlijke besluitvorming voor. Deze projectstructuur is een uitvoering van de interbestuurlijke samenwerkingsovereenkomst, opgemaakt in 2018 tussen Vlaanderen (Departement Omgeving en het Agentschap Wegen en Verkeer

en Mobiliteit en Openbare Werken), de Provincie West-Vlaanderen en de 13 gemeenten en steden van Zuid-West-Vlaanderen (vertegenwoordigd door Leiedal).

4.1.3 Met ondernemers, onderzoekers, organisaties en burgers

Leiedal is een intercommunale voor streekontwikkeling. Per definitie werkt ze nauw samen met en ten dienste van lokale besturen maar ook met ondernemers, onderzoekers, kenniscentra, organisaties en burgers. Dit verloopt zowel via samenwerkingsverbanden zoals de RegioRaad Zuid-West-Vlaanderen, Designregio Kortrijk, MyMachine en bedrijventerreinverenigingen als via concrete projecten zoals TRIPOD II, COM3 en vele andere.

Jongeren verdienen speciale aandacht en kansen op persoonlijke ontwikkeling want zij maken mee de toekomst van onze regio. Zo begeleidde Leiedal ook in 2021 diverse studenten bij een stage, bachelor- of masterproef of gerichte vakantiejob.

4.2 Blijvend kennis verwerven, delen, uitwisselen

4.2.1 Beproefde én vernieuwende methodieken

Leiedal houdt de vinger aan de pols op verschillende niveaus. Zowel de dagelijkse dialoog met de vennoten en het bredere netwerk als de ervaringen in Vlaamse en Europese subsidieprojecten zorgen ervoor dat we met een zekere flexibiliteit maar altijd doordacht, vernieuwende methodieken en instrumenten ontwikkelen. De regionale kwaliteitskamer om stevig onderbouwd advies voor onroerend erfgoed te genereren, een klimaatfonds in cocreatie met burgers en ondernemers, vooruitstrevend onderzoek naar duurzaam ruimtegebruik door te stapelen en regionale ruimtelijke strategieën zoals de baanbrekende onthardingsstrategie zijn slechts enkele voorbeelden.

Het TransitieTeam volgt de hefboomprojecten van Leiedal van nabij op om goede praktijken en innovatieve methodieken te delen, de meerwaarde voor andere projecten te identificeren en kruisverbanden tussen de verschillende projecten te leggen.

4.2.2 Advies, coaching en detachering

Leiedal staat ten dienste van haar vennoten, partners, de regio en haar inwoners en ontzorgt waar mogelijk. Dit gaat zowel op voor ondernemers met een ruimtevraag als voor lokale besturen met een behoefte aan ondersteuning. Leiedal leverde in 2021 eerstelijnsadvies aan de lokale besturen omtrent ruimte en leefomgeving. Dit gebeurde enerzijds door kennisdeling via gerichte fora en anderzijds door detachering. Medewerkers van Leiedal ondersteunden verschillende gemeenten bij de behandeling van omgevingsvergunningaanvragen of namen de rol van (inter)gemeentelijke omgevingsambtenaar, milieuambtenaar of handhaver op. Tot slot hielpen de Mobiliteitscoach, de Verweefcoach en de RenovatieCoach van Leiedal bedrijven en besturen met op maat gemaakte trajecten bij het realiseren van hun (transitie)doelstellingen.

4.2.3 Registreren en monitoren

Monitoring en modellering zijn sleutelaspecten in de werking van Leiedal. We zetten in 2021 vervolgstappen in het streven naar een datagedreven beleid. Zowel aspecten vanuit de werkdomeinen

(GIS in functie van Publieke Projectontwikkeling, verharding, LocusFocus, Telraam ...) als vanuit Digidal (LDAAS ...) dragen hier sterk bij aan. De meeste van deze ontwikkelingen gebeuren in het kader van gesubsidieerde innovatieprojecten en zijn stuk voor stuk bouwstenen voor een robuust regionaal datamodel.

4.2.4 Inspireren en innoveren

Leiedal staat garant voor innovatie en inspiratie, zowel op het vlak van doelstellingen, methodiek als partnerschappen. Ook in 2021 betekenden de investeringen vanuit de Vlaamse overheid en de Europese Unie een bevestiging van het innovatieve denken en handelen van Leiedal, haar medewerkers en haar partners. We denken hierbij onder meer aan het SUPRA-project met steun van de Europese Investeringsbank, RE/SOURCED dat binnen het programma Urban Innovative Actions opgevolgd wordt vanuit de Europese Commissie, het betrekken van burgers en ondernemers bij klimaatuitdagingen zoals het doorbraakproject rond energiegemeenschappen, mobile mapping in functie van 3D-modellering ... De inzichten en opgebouwde expertise deelt Leiedal met haar vennoten via zowel de formele als de informele overlegorganen, ontmoetingsmomenten die gericht zijn op kennisdeling maar evenzeer via concrete acties en vervolgprojecten.

4.2.5 Communiceren en netwerken

De aanhoudende coronacrisis leidde er in 2021 toe dat Leiedal het arsenaal aan digitale communicatietools verder verfijnde in functie van webinars, conferenties, hybride vergaderingen en online samenwerking. De aandacht voor digitale communicatie zorgde voor een continue stijging van het aantal abonnees van de digitale nieuwsbrief en het aantal volgers van Leiedal op sociale media.

De expertise op het vlak van communicatie werd ook in 2021 op professionele wijze ingezet ten dienste van de organisatie, de vennoten en de streekpartners. De voorbeelden zijn legio: van gerichte communicatie over reconversieprojecten tot interactieve kaarttoepassingen voor Bakens van Bomen, van ruimtelijke inspraakprocessen zoals het masterplan Avelgem tot de begeleiding van de communicatie over het Regionaal Relanceplan Zuid-West-Vlaanderen in samenwerking met de Provincie West-Vlaanderen en streekpartners.

Leiedal organiseerde en faciliteerde ook heel wat info- en netwerkmomenten, waar mogelijk fysiek, waar nodig digitaal omwille van de coronamaatregelen. De kantoren van Leiedal blijven bij uitstek de plek waar vennoten, streekpartners, ondernemers, ontwerpers en (boven)lokale overheidsorganisaties elkaar ontmoeten om de streekontwikkeling vorm te geven.

5 Interne organisatie

5.1 Soepel en trefzeker

De coronacrisis stelde ons allen voor nieuwe uitdagingen. Dankzij een sterke digitale basis wist Leiedal de gevolgen voor haar werking ook in 2021 te beperken. We slaagden erin effectief en efficiënt te blijven functioneren en te verbeteren waar mogelijk. Ook de leden en deelnemers aan de vele bestaande overlegplatformen werden deskundig begeleid om digitaal te kunnen samenwerken. Dit ging zowel op voor de raad van bestuur en conferentie van burgemeesters als voor de meer informele overlegmomenten zoals Koffie Leiedal.

5.2 Uiteraard digitaal

5.2.1 Pijlers om in de toekomst op verder te bouwen

De technologische en digitale revolutie gaat snel en vraagt onze uitdrukkelijke aandacht want ze biedt veel kansen en opportuniteiten in elk aspect van werken, wonen, leren en leven. Data en informatie zijn hierbij heel belangrijke sleutels die gebruikt worden voor analyse, prospectie, ontwikkeling, dienstverlening, beleidsondersteuning ... Om data maximaal en structureel aan te wenden en te verankeren in de interne werking en te gebruiken als instrument bij beleidsbeslissingen moeten we onze datamaturiteit verhogen en de sprong maken naar een digitale datagedreven organisatie. De huidige bouwstenen van Digidal, het DRK- en GIS-platform moeten hiervoor verder geoptimaliseerd, uitgebreid en geïntegreerd worden met het centraal dataplatform.

LDAAS-platform

Binnen het LDAAS-platform verzamelt, actualiseert, verwerkt en deelt Leiedal data om ze voor meerdere toepassingen beschikbaar te stellen. Op die manier creëert ze een toekomstgerichte data-dienstverlening: Leiedal Data as a Service.

- Data verzamelen: verschillende types data (GIS, IoT, statistieken ...) worden verzameld, aangemaakt en opgeslagen in een centrale datahub.
- Data actualiseren: bij het verzamelen van de data streven we er naar om regionale kwalitatieve data uniform op te slaan en geautomatiseerd up-to-date te houden.
- Verwerken tot informatie en kennis: Door de data te bundelen, verbanden te leggen en te analyseren wordt er meerwaarde gecreëerd en inzichten verworven.
- Data delen: Om de flexibiliteit te verhogen en het hergebruik van de data te stimuleren worden verschillende portalen opzet om de data te delen (GIS-portaal, API-portaal en opendataportaal) en modules ontwikkeld om correct gebruik en snelle integratie (bv. in de gemeentelijke websites) mogelijk te maken.

In 2021 realiseerde Leiedal het API-platform. Dit wordt ingezet bij de ontwikkeling van nieuwe projecten. De verschillende datastromen en diverse bouwstenen werden verder geïntegreerd zodat data op verschillende manieren en voor verschillende diensten gedeeld kunnen worden. Dit leidde in 2021 onder meer tot de ontwikkeling van de generieke kaartmodule die het mogelijk maakt om eenvoudig en toch op maat kaarten te integreren in de diverse websites op het DRK-platform. Tot slot werden de nodige acties ondernomen om de gecentraliseerde datahub verder te concretiseren.

DRK-platform

In nauwe samenwerking en overleg met haar vennoten bouwt en ondersteunt Leiedal al meer dan 25 jaar de websites van de lokale besturen en partners in de regio. Deze unieke aanpak maakt onze steden, gemeenten en regio digitaal snel en efficiënt. Het DRK-platform (Digitale Regio Kortrijk) vormt voor de vele burgers, klanten en bezoekers de digitale toegang tot dienstverlening en communicatie vanuit de gemeentebesturen.

Een aantal ontwikkelingen die in 2021 gerealiseerd werden op het DRK-platform zijn de invoering van de DRK-*builder* wat de webredacteurs meer vrijheid en flexibiliteit biedt bij het opmaken van webpagina's, de generieke kaarttoepassing gebaseerd op het LDAAS-platform, de optimalisatie van de zoekmachine, voorbereidende stappen voor de overstap naar Drupal 9, de introductie van Google Tag Manager, de lancering van diverse gemeentelijke en regionale websites, verschillende integraties van externe partners, 20 algemene platform updates, de opvolging van 519 logs via het ticketsysteem (JIRA) dat zorgt voor een verdere professionalisering van de dienstverlening naar de gemeenten, de verdere uitrol van Mijn Burgerprofiel... Daarnaast implementeerde Leiedal voor Avelgem, Deerlijk en Kortrijk de nieuwe huisstijlen in de gemeentelijke websites. Om de samenwerking rond het DRK-platform te maximaliseren, organiseerde Leiedal onder meer vijf DRK-bijeenkomsten, zeven workshops voor webredacteurs en diverse beleidsgroepen.

GIS-platform

De bestaande GIS-infrastructuur bestaat uit verschillende software-componenten die het mogelijk maken data te analyseren, te bewerken en te converteren (FME-software), data te stockeren in een databank en aan te bieden als dataservice (ArcGIS-server); en data te bundelen in een online geoloket (Geocortex). De verschillende componenten zijn samen gekend zijn onder de naam GOVMAPS. Deze infrastructuur kreeg in 2021 een update, een verdere integratie met het LDAAS-platform kreeg vorm en de eerste stappen werden gezet voor de opbouw van een GIS-portaal waarbij de diverse mogelijkheden uitgetest werden.

Twee belangrijke databronnen, de 360°-straatbeelden met een lidar-puntenwolk en gedetailleerde orthofoto's, werden geëvalueerd en regionaal verder afgestemd. Dit zal leiden tot nieuwe inwinningen in 2022 maar ook tot een nieuw traject voor de uitrol van de nieuwe data: inwinning, opzet software, opleiding, uitrol binnen bestuur en de verschillende diensten.

De GIS-componenten worden continu ingezet voor verschillende lopende projecten, zowel van Leiedal zelf als van de lokale besturen. In 2021 is specifiek gewerkt op onder meer het openruimteplan, Bakens van Bomen, het masterplan Avelgem...

Overige platformen

Naast de basisplatformen, die voor meerdere projecten worden ingezet, ontwikkelde Leiedal de afgelopen jaren nog enkele specifieke projectgerelateerde platformen. Deze werden in 2021 verder uitgewerkt:

- De Renovatietool werd op punt gezet om de opschaling en rapportering binnen het SUPRA-project (renovatiebegeleiding) zo vlot mogelijk te laten verlopen
- De API van de Bedrijvengids
- Zerkzoeker: management en nieuwe implementatie in Kuurne
- ...

5.2.2 Digitale ontwikkeling

Digidal ontwikkelde en beheerde heel wat projectwebsites zoals een regionale website voor Open Monumentendag, websites voor de Public Design Guide, LECSEA, het Energiehuis WarmerWonen, CC Het Spoor (Harelbeke) ... Voor de vernieuwing van de toeristische website van de stad Kortrijk werden de nodige fundamenten gelegd.

Op technisch vlak werd een upgrade van Drupal uitgevoerd op de projectomgeving en werden 152 vragen om ondersteuning van de projectbeheerders van de websites opgenomen.

Digidal bood verder ondersteuning bij diverse projecten en de ontwikkeling van tools zoals het mobiliteitsdashboard ten dienste van de Mobiliteitscoach in het kader van SHARE-North (Interreg NSR) en het opzetten van de Vaxpo-website.

Op Europees vlak was Digidal onder meer actief bij het verlengde project CORA (Interreg NSR) dat een zogenaamde *smart rural journey* beoogt om in zeven stappen samen met de betrokken gemeenten een concreet digitaal actieplan te realiseren. Binnen COM3 organiseerden Leiedal en de projectpartners een workshopreeks voor lokale besturen, bedrijven en ontwerpers onder de noemer '*building competencies for competitive companies*'. Binnen het EFRO-project LocusFocus concretiseren Leiedal en de projectpartners het concept 'data' om de informatie hieruit toe te passen in een applicatie die gericht is op slim/datagedreven locatieadvies vanuit lokale overheden aan bedrijven en ondernemers.

5.2.3 Kennis-, beleids- & werkgroepen, workshops

De experts van Digidal begeleidde en volgde diverse werkgroepen en stuurgroepen met een uitgesproken digitale focus op in 2021. Daarbij onder meer City of Things (IoT gestuurde mobipunten), workshops COM3, de werkgroep data en technologie van VLINTER, de werkgroep Digitale Regio Kortrijk, de werkgroep Single Digitale Gateway, de beleidsgroep Digitale Regio Kortrijk, de stuurgroep lokaal e-gouvernement van V-ICT-OR, VVSG-infosessies zoals Vlaanderen Radicaal Digitaal, Gemeente zonder Gemeentehuis ...

5.2.4 Systeembeheer

De bestaande vaste telefonie oplossing was verouderd, niet gebruiksvriendelijk naar beheer toe en niet compatibel met het thuiswerken. Een modernere oplossing werd geselecteerd en geïmplementeerd op basis van 3CX. De meeste vaste telefoontoestellen werden vervangen door een app die op de smartphone en/of computer kan geïnstalleerd worden. Dit maakt telefoneren een pak makkelijker en efficiënter bij thuiswerk.

Het wifinetwerk van Leiedal werd in 2021 verder geoptimaliseerd. Op het wifinetwerk werd een flexibele manier van authenticeren geactiveerd (Clearpass). Deze resulteerde in een sterke verhoging van de netwerksnelheid op wifi.

Naar aanleiding van de vervanging van de kopiemachines, werd Canon Uniflow cloud printing aangekocht om het printen (i) veiliger en gebruiksvriendelijker te maken; (ii) het printgebruik te

rationaliseren en (iii) de administratieve afhandeling bij doorrekening van het printverbruik eenvoudiger te maken.

In het kader van de COVID-19 gezondheidsaanbevelingen werden 27 slimme luchtkwaliteitssensoren (Renson Sense) aangekocht en over wifi verbonden met een cloud monitoring platform. De toestellen meten verschillende parameters gelinkt aan lucht- en omgevingskwaliteit.

In 2020 werd het Nimble schijfopslagsysteem (SAN) vervangen door een Dell/EMC SCv3020. Dit type werd onder meer gekozen omwille van de mogelijkheid om de data synchroon te kunnen repliceren over twee locaties. In 2021 werd van dit type storage systeem het complementair systeem geïnstalleerd in het backup datacenter (gehost bij stad Kortrijk). Doordat alle data en systemen nu op elk moment op twee locaties aanwezig en up-to-date zijn, worden het gegevensverlies en de hersteltijd (RPO en RTO) bij een zwaar incident op Leiedal sterk gereduceerd.

Begin 2021 werd overgeschakeld van het basis Office365-pakket (business basic), naar business standard. Dit liet toe om het verouderde Office2016-pakket up te graden en een beter samenspel met andere toepassingen (zoals SharePoint) toe te laten. Mede door de upgrade kunnen cloudgebaseerde beheerstools worden ingezet voor die toestellen die vaak van thuis uit aangesloten zijn, en waar de klassieke beheerstools minder vat op hebben.

Leiedal sloot in 2021 aan op een nieuwe snelle 2.5 gbit/s glasvezelverbinding via de Zweedse partner VX als POC voor het "open access glasvezel" traject. In eerste instantie wordt deze aangewend als backup voor de bestaande Belnet-glasvezelverbinding en kleinere toepassingen.

Een nieuwe externe IT-partner met bijzondere kennis over zowel netwerking en security als Microsoft gebaseerde cloudtechnologie werd geconsulteerd. Ter ondersteuning van de IT-support en het systeembeheer werd een extra medewerker aangeworven.

5.2.5 Cyberveiligheid & Algemene Verordening Gegevensbescherming

De steeds snellere digitalisering toont aan dat digitale dienstverlening en data steeds belangrijker worden, maar ook dat we veel aandacht moeten besteden aan de veiligheid van de data en de gegevens. Dagelijks bereiken ons berichten over gelekte digitale data, zowel persoonlijke als bedrijfsgevoelige.

Het up-to-date houden van de IT-architectuur van Leiedal is ook in 2021 de sleutel geweest voor de bedrijfscontinuïteit in deze periode van intensief thuiswerken. In 2021 bleef de focus op het veilig delen van persoonsgegevens binnen samenwerkingsverbanden. De aanjager daarvan was eens te meer de coronapandemie. Leiedal en haar huispartners zijn daar met diverse hoedanigheden nauw bij betrokken geweest. Zowel in de contacttracing als in de vaccinatiecampagnes was correcte data-verzameling en -uitwisseling met diverse instanties essentieel. De contractuele verantwoordelijkheden daarbij op een afdoende maar minimale manier afdekken bleek een leerrijke ervaring. Deze ervaringen worden 1 op 1 meegenomen als hefboom voor interne projecten – waaronder bijvoorbeeld de IT-architectuur rond de renovatieprojecten. De gevolgen van het arrest van het Europees Hof van Justitie "Schrems II" zijn dit jaar duidelijk geworden en deze strekken zich ook uit tot in Leiedal. De nodige veranderingstrajecten werden in deze periode geïnitieerd.

5.3 Leiedal als werkgever

Op 31 december 2021 telde Leiedal 90 medewerkers in dienstverband, van wie 25 met deeltijdse en 65 met voltijdse prestaties. Samen is dat goed voor 82,82 voltijdse equivalenten, een stijging van 21,53% ten opzichte van 2020.

	2019	2020	2021	Percentage
Aantal	68	74	90	+ 21,63%
VTE	61,50	68,15	82,82	+ 21,53%

De stijging in het personeelsbestand vloeit vooral voort uit het project SUPRA, een samenwerking tussen de intercommunales Leiedal en IGEMO en de Stad Gent. Het project ging op 1 april 2021 van start met als doel de renovatiegraad in de respectievelijke regio's de komende drie jaar gevoelig op te trekken. Het aantal medewerkers exclusief SUPRA bedraagt 77. De stijging van het aantal medewerkers zonder SUPRA in rekening te brengen, is dus beperkt tot 4%.

Voor het project SUPRA traden volgende personen in 2021 in dienst:

- Alexander Detremmerie (Projectcoördinator – 01/04/2021)
- Bart Smessaert (Renovatiebegeleider, Zuid-West-Vlaanderen – 01/04/2021)
- Lore Vandamme (Renovatiebegeleider, Zuid-West-Vlaanderen – 01/04/2021)
- Simon Fieuws (Renovatiebegeleider, Zuid-West-Vlaanderen – 30/08/2021)
- Anne Colpaert (Administratief medewerker, Gent – 01/04/2021)
- Tom Germonpré (Renovatiebegeleider, Gent – 01/04/2021)
- Ben Dejonghe (Renovatiebegeleider, Gent – 16/08/2021)
- Cedric Hespel (Renovatiebegeleider, Gent – 16/08/2021)
- Laurens Riviere (Renovatiebegeleider, Gent – 16/08/2021)
- Tiffany Pörtner (Administratief medewerker, Mechelen IGEMO – 01/04/2021)
- Lien Berben (Renovatiebegeleider, Mechelen IGEMO – 01/04/2021)
- Joost Crauwels (Renovatiebegeleider, Mechelen IGEMO – 01/04/2021)
- Sven Schoeters (Renovatiebegeleider, Mechelen IGEMO – 28/10/2021)

Ook deze personen traden in 2021 in dienst:

- Siel Gybels (Stedenbouwkundig ontwerper, Ruimte en Leefomgeving – 03/05/2021)
- Fien Coysman (Stedenbouwkundig ontwerper, Ruimte en Leefomgeving – 17/05/2021)
- Karel Vercruysse (Stedenbouwkundig ontwerper, Ruimte en Leefomgeving – 01/07/2021)
- Sharon Berton (Handhaver Ruimtelijk Ordening, Ruimte en Leefomgeving – 13/09/2021)
- Jelle Van Laeken (Stedenbouwkundig ontwerper, Ruimte en Leefomgeving – 01/10/2021)
- Wim Stubbe (Projectcoördinator Circ-NSR, Publieke Projectontwikkeling – 11/10/2021)
- Steven Bostoën (ICT-medewerker Support & Systeembeheer, Stafdiensten – 15/11/2021)

Volgende personen traden in 2021 uit dienst:

- Thomas Holderbeke (03/01/2021)
- Jonas Vandeghinste (31/01/2021)
- Veerle Cox (04/04/2021)
- Jozefien Bernard (05/09/2021)

In 2021 zette Leiedal op het vlak van HR opnieuw enkele grote stappen. Met een duurzaam HR-beleid willen we anticiperen op uitdagingen die gepaard gaan met een sterk veranderende wereld. De coronacrisis en de COVID-19-werksituatie hebben hun impact gehad en bepaalde processen van transformatie, opgenomen in het beleidsplan, versneld. Zo bood de terugkeer naar kantoor in september ons de kans om het werkkader te herbekijken. De coronacrisis leerde ons dat digitaal en vanop afstand werken niet altijd of slechts zeer beperkte gevolgen heeft voor de dienstverlening en de organisatiecontinuïteit. COVID-19 en de veranderde maatschappij deden ons inzien dat het werk ook anders georganiseerd kan worden. We willen een wendbare, flexibele, duurzame en aantrekkelijke werkgever zijn en aandacht blijven hebben voor het welbevinden van onze medewerkers. Het nieuwe werkkader 'Hybride werken' staat dan ook voor een geactualiseerde werkcultuur - met mogelijkheid tot focustijd en ontkoppeling - die voortbouwt op vertrouwen, respect en waardering.

Leiedal kreeg in 2021 de kans om in te tekenen op het Tope Fit-programma van Logo Leieland. Hieruit volgde een gezondheidsbevraging en een actieplan waarop in 2022 zal worden ingezet. Dankzij deze samenwerking met onze huispartner versterken we ons welzijnsbeleid.

Verder werd in 2021 de evaluatieprocedure inhoudelijk versterkt door het toevoegen van structurele terugkoppelmomenten tussen leidinggevenden, directie en HR. Die zorgen tevens voor een goede opvolging van de noden op het vlak van vorming en ontwikkeling.

Ook het onthaal van nieuwe medewerkers werd versterkt door de update van de onthaalbrochure 'Start 2 Leiedal' en via een afzonderlijke inscholing rond personeelszaken. Het onthaalbeleid werd bovendien uitgebreid met zogenaamde socialisatiegesprekken. Het socialisatieproces is belangrijk om vanuit HR verder te binden met medewerkers, verbeteracties te detecteren en kan een antwoord zijn op het vroegtijdig vrijwillige verloop van pas aangeworven medewerkers. Ook het onthaal van stagiairs werd dankzij een nieuwe procesflow geoptimaliseerd.

In 2021 werd verder ingezet op het verbeteren van de operationele HR-processen. Op het vlak van het digitaliseren van HR werd de koppeling van de tijdsregistratie met het loonprogramma gerealiseerd. Dit zorgt voor comfort, efficiëntie en tijdswinst binnen HR.

In de structurele samenwerking tussen de interne preventiedienst en HR lag de focus in 2021 op brandpreventie en een noodplan.

5.4 Je bent steeds welkom

Ondanks de gezondheidsmaatregelen naar aanleiding van COVID-19, was het onthaal van Leiedal steeds bereikbaar. Dankzij de implementatie van het online telefoonsysteem en de app 3CX optimaliseerde Leiedal de connectie met iedere individuele medewerker in functie van een vlotte dienstverlening naar onze vennoten, klanten en partners toe.

Naargelang de situatie op het vlak van coronamaatregelen, bleven de kantoren van Leiedal een veelgebruikte vergader- en ontmoetingsplek, zij het met aangepaste maatregelen qua aantal toegelaten personen en ondersteund met digitale tools en preventiemiddelen zoals luchtkwaliteitssensoren.

5.5 Je hoort nog van ons

Het communicatieplan voor 2021 focuste op de drie belangrijkste pijlers: corporate communicatie, projectcommunicatie en commercieel aanbod ondernemen en wonen.

De covidcontext met tal van beperkingen en onzekerheden zorgde er in 2021 voor dat we onze halfjaarlijkse ontmoetingsmomenten De Ontmoetingsavond en De Samenkomst net als in 2020 moesten annuleren. Dankzij een flexibele en creatieve ingesteldheid betrok Leiedal haar stakeholders wel via kleinschaligere evenementen, gezamenlijke informatievergaderingen, workshops, participatie- en cocreatietrajecten en digitale campagnes.

De subsidieprojecten en betaalde opdrachten van Leiedal nemen toe in aantal. De ondersteuning vanuit het communicatieteam bleef en bleek belangrijk in zowel het betrekken van stakeholders en het creëren van draagvlak als het delen van de resultaten, inzichten en goede praktijkvoorbeelden. Een aantal voorbeelden hiervan zijn:

- Het [Festival van het Landschap](#) in en rond de Avelgemse Scheldemeersen
- Een [videocampagne rond autodelen](#)
- [Landbouw versterken](#): infomomenten en draagvlak creëren
- [Energiehuis Warmer Wonen](#)
- [Modernism for the Future 360 365](#)
- Online webinars en workshops voor onder meer COM3, LECSEA, LocusFocus, EMPOWER 2.0 ...
- [RE/SOURCED](#): reportages, partnermeetings ...
- [Open Monumentendag](#) zondag 12 september 2021
- [Public Design Guide](#) als sluitstuk van TRIPOD II
- Ondersteuning communicatie [Regionaal Relanceplan Zuid-West-Vlaanderen](#)
- [Masterplan Avelgem](#)
- [Gaverbeek Collegewijk Harelbeke](#) en [hippodroom Waregem](#)
- ...

Trajecten op het vlak van publieke projectontwikkeling lopen vaak meerdere jaren. Vanuit het communicatieteam wordt dit van bij de verwerving, over eventuele sloop, herinrichting, participatie tot bij de officiële opening op professionele wijze ondersteund.

- De [reconversie van Treurniet](#) in Harelbeke
- [Voorstelling pps-project Confluence](#) met Groep Huyzentruyt op Decauville in Marke (Kortrijk)
- Participatiemoment Peperstraat in Kortrijk
- Open Transfodag in Zwevegem op dag van de architectuur
- [Officiële inhuldiging kmo-zone Nelca in Lendeledede](#)
- [Officiële opening kmo-zone De Spijker in Deerlijk](#)

De vele initiatieven over de drie pijlers heen zorgden voor een uitdagende mix aan communicatie, telkens afgestemd op doelgroep, doelstelling, boodschap en kanalen (online en offline), variërend van persmomenten, video, socialemediacampagnes, beursstanden tot fysieke en online publicaties. Een overzicht van de georganiseerde persmomenten kun je nalezen in de bijlages.

5.6 We denken met je mee

In 2021 rolde Leiedal het digitale aankoopbeleid succesvol uit binnen de organisatie dankzij een doordachte flow waarbij de volledige aankoopprocedure (van aankoop tot goedkeuring voor betaling) digitaal verloopt. Leiedal bouwde in 2021 ook het Navision boekhoudsysteem uit tot een ondersteunende partner voor de vele subsidieprojecten. Dit biedt heel wat voordelen voor zowel de voorbereiding, opvolging, claims en managementrapportering.

5.7 We doen wat we zeggen

Leiedal promoot en faciliteert deelmobiliteit. In 2021 breidden we de deelautovloot uit met een extra elektrische deelwagen die ook door huispartners, buurtbewoners en andere gebruikers aangewend kan worden.

Door een aanbod van kwaliteitsvolle elektrische fietsen bleven we de medewerkers stimuleren om verplaatsingen binnen een straal van 10 km rond Leiedal zoveel mogelijk per fiets te doen.

5.8 De wereld staat nooit stil

Leiedal werkt binnen de verschillende werkdomeinen aan wonen, werken, (be)leven en ondersteunt huis- en streekpartners op het vlak van welzijn. Naast sterke samenwerkingsverbanden zijn digitale kennis en competenties daarbij onontbeerlijk. Digidal staat bij Leiedal synoniem voor de digitale dienstverlening in de regio, zowel intern als voor de vennoten en partners. Leiedal speelt permanent in op opportuniteiten die ontstaan door digitale innovaties en zet ze gericht in. Leiedal doet dit in nauw partnerschap met innovatieve bedrijven en start-ups, hogescholen, kenniscentra, onderzoeksinstituten ... Digidal fungeert daarbij als facilitator, procesbegeleider, vertaler en projectmanager. Digidal deelt zijn data met collega's, gemeenten, andere intercommunales en daarnaast de vele gebruikers. Op deze manier staan we te allen tijde ten dienste van de regio.

We breidden in 2021 de digitale dienstverlening naar de regio uit via onder meer het LDAAS-platform (Leiedal Data as a Service), het DRK-platform en GIS (GovMaps). Deze basis werd gebouwd met de volgende filosofie in het achterhoofd:

- Innovatief en toekomstgericht
- Data als motor
- Veilig & GDPR-proof
- Kostendekkend